

ZÁPAS O DUŠI 149

PŮJČUJ, ROZMNOŽUJ, ROZŠÍŘUJ
LÉTO 2021, ROČNÍK 32

TÉMA ČÍSLA: UJIŠTĚNÍ O SPÁSE

*Sola Scriptura – Jedině Písmo, Sola Fide – Jedině vírou, Sola Gratia – Jedině milostí,
Solus Christus – Jedině Kristus, Soli Deo Gloria – Jedině Bohu sláva*

WWW.REFORMACE.CZ

OBSAH

- 4 Věčný život (1J 5,11–13)
- 10 Námitky proti vytrvalosti svatých
- 18 Hledání jistoty
- 25 Proměňující milost v manželství (manželka) IV.
- 31 Spojenci ukrytí v lidském srdci
- 34 Pokračující dílo Kristovo
- 37 Můžeme důvěřovat evangeliím? II.
- 43 Může znovuzrozený křesťan ztratit spasení?
- 46 Ohlasy čtenářů

Čtvrtletník *Zápas o duši* vydává Spolek Reformace.cz, Hošťálkova 1 C, 169 00 Praha 6, IČ 41605012, pod evidenčním číslem MK ČR E 11180. Číslo 149 vyšlo 10. 6. 2021.

Odpovědný redaktor: Jan Suchý

Redakční rada: Milan Bulák, Julie Petrecká, Klára Steiger, Pavel Steiger, Iva Suchá

Sazba: Hanka Hloučová

Titulní foto: Rijksmuseum Amsterdam, www.rijksmuseum.nl

Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky

ISSN 1804-2880 (print), ISSN 2336-8330 (online)

Neprodejně.

Děkujeme za případné dobrovolné příspěvky, které můžete poslat přiloženou složenkou nebo bankovním převodem na číslo účtu:

2600196560/2010 (ČR),

SK1083300000002600196560 (SK).

Potěší nás, když se nám ozvete. Naše služba díky Vám získává nový rozměr.

Korespondenční adresa:

📍 Spolek Reformace.cz,
Žandov 85, 403 39 Chlumec

☎ (+420) 472 741 623

✉ zapasodusi@gmail.com

Poutníková cesta z Města zkázy na horu Sijón od Johna Bunyana

*S výkladovými poznámkami
Aloise Adlofa.*

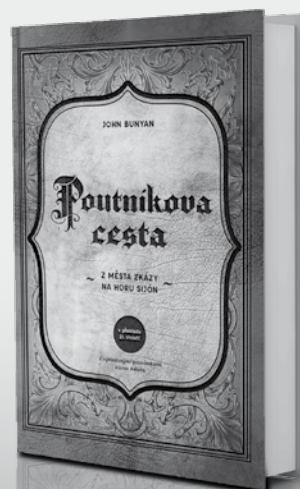
Vydavatel: Didasko

Rok vydání: 2020

Rozměry: 210 × 150 mm

Počet stran: 288

Vazba: pevná

ÚVODNÍ SLOVO

Bůh, nekonečná a dokonalá spravedlnost, ví, že na celé zemi není žádný spravedlivý člověk, nikdo, kdo by činil jen dobré a nehřešil, a proto se ve surchovanosti své božské povahy a v nádheře své nepopsatelné lásky sám ujímá tohoto úkolu: ospravedlnit nikoli ty spravedlivé, ale ospravedlnit bezbožné.

Bůh našel cestu a prostředky, díky kterým se před něj může postavit bezbožný člověk a bude spravedlivě přijat. Přišel se systémem, ve kterém může i při své naprosté spravedlnosti jednat s viníkem, jako by se po celý život nedopustil žádného přestupku, ano, zacházet s ním tak, jako by byl úplně bez hříchu. On ospravedlňuje bezbožného.

Ježíš Kristus přišel na svět, aby spasil *hříšníky*. To je nesmírně podivuhodná věc – věc, nad kterou musí nejvíc žasnout ti, kteří ji zakusili. Aspoň já vím, že až do dnešního dne je pro mne tím největším divem, o kterém jsem kdy slyšel, to, že by kdy Bůh měl ospravedlnit *mne*. Sám si připadám jako nádoba nepravosti, snůška porušenosti a hromada hříšnosti, oddělená od jeho všemocné lásky. A nyní vím s naprostou jistotou, že jsem ospravedlněn vírou v Krista Ježíše, že se mnou jedná, jako bych byl dokonale spravedlivý, a že jsem se stal Božím dědicem a Kristovým spoludědicem – a to vše i přesto, že podle přirozenosti patřím mezi ty největší hříšníky. Se mnou, s člověkem, který nemá žádné zásluhy, se jedná, jako bych nějaké měl. Jsem milován tak, jako bych byl vždy jen bohabojný, zatímco jsem často býval bezbožný. Kdo by nad něčím takovým nežasl? Vždyť i vděčnost za takovou dobrotivost se musí odívat rouchem úžasu.

Právě špinavý hříšník je ten, kterého přišel Ježíš Kristus očistit. Jistý kazatel jednou kázal na verš: *Sekera už je na kořeni stromů* (Lk 3,9) a hovořil takovým způsobem, že mu někdo z posluchačů řekl: „Jeden by měl skoro dojem, že jste kázal nějakým zločincům. Takovéhle kázání byste si měl nechat pro městskou věznicí.“ „Ba ne,“ odpověděl ten dobrý muž, „kdybych kázal v městské věznicí, nevybral bych si tento text, ale kázal bych na verš: *Věrohodné je to slovo a zaslouží si plného souhlasu: Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky. Já k nim patřím na prvním místě* (1Tm 1,15).“ Přesně tak to je. Zákon je pro ty, kdo si připadají spravedliví, aby pokořil jejich pýchu; evangelium je pro ztracené, aby odválo pryč jejich zoufalství.

C. H. Spurgeon, *Jedině milost*

TÉMA ČÍSLA: UJIŠTĚNÍ O SPÁSE

VĚČNÝ ŽIVOT (1J 5,11–13)

Jan Suchý

Janovy testy víry

Když člověk prochází 1. Janovým listem, je doslova přemožen velikostí Božího svědectví, které Bůh vydává jak v historii, tak i dnes a denně o svém Synu Ježíši Kristu. Bůh dal nejenom svého Syna, aby se narodil v lidském těle a zemřel na golgotském kříži, ale vydal nám o tom také svědectví skrze fakta, která si každý může ověřit (když čtete Bibli nebo pátrá v historických pramenech). A také o tom vydal zvláštní svědectví Duchem svatým – on je Pravda. V srdci člověka potvrzuje svědectví o Kristu jako pravdivé, a to je ten největší dar: víra v Krista Ježíše. V páté kapitole svého listu ve verších 11–13 nám apoštol Jan podává vysvětlení vzniku tohoto svědectví, proč vlastně píše svůj dopis církvi, proč vydává svědectví o Ježíši Kristu:

A to je to svědectví: Bůh nám dal věčný život, a ten život je v jeho Synu. Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá život. Toto píšu vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život. (1J 5,11–13)

Důvod svědectví o Kristu

Bůh dává svého Syna lidem. Ježíš Kristus je Boží dar. Ale proč Bůh člověku tento dar dává?

To nám Jan sděluje ve svém evangeliu:

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,16)

Bůh poslal svého jediného Syna právě proto, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný s Bohem. Už v 1. kapitole nám o tom Jan řekl:

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života. Ten život byl zjeven, my jsme jej viděli, svědčíme o něm a zvěstujeme vám život věčný, který byl u Otce a nám byl zjeven. (1J 1,1)

Ano, zvěstuje nám Ježíše Krista, skrze kterého Bůh dává věčný život! Jde o nejdůležitější otázku v životě každého člověka – jde o věčný život. Kde strávíš věčnost? Proč je nejdůležitější? Jednoduše proto, že Bůh dal to nejvzácnější, co má, abychom mohli strávit věčnost v jeho blízkosti, hleděli na jeho slávu a měli podíl na jeho království. Celý Boží plán stvoření svědčí o důležitosti této otázky: Kde strávíš věčnost?

Bůh dokonale naplánoval celou historii. Dějiny vedl svou svrchovanou mocí, aby se jeho plán uskutečnil, aby vykoupil svůj lid z jeho hříchů (Mt 1,21) a uvedl jej do společenství s Bohem.

I. Věčný život

Jan tedy zvěstuje život věčný. Touha po věčném životě je přirozená, protože člověk byl stvořen k věčnému životu.

Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. (Gn 1,27)

Člověk byl stvořen, aby odrážel svého tvůrce. Bůh je věčný, a proto není ani jeho obraz určen k zániku, ale k životu.

Skrze hřích přišla do světa smrt a zasáhla všechny. Všichni jednou umírají a potom bude soud. (Žd 9,27)

Ale Ježíš Kristus přišel, aby nám dal život, a to v hojnosti. (J 10,10)

Jednou za Ježíšem přišel jakýsi mladík a ptal se ho, co má dělat, aby měl věčný život.

Mistře, co dobrého mám udělat, abych získal věčný život? (Mt 19,16)

Zajímavé je, že Ježíš neradí, aby si mladík pořídil nejnovější pleťový krém, který jistě zahladí jeho vrásky a zpomalí projevy stárnutí na jeho kůži, ani ho nenabádá k pokusům na vlastním těle. Například minulý měsíc proběhla médií zpráva, že ředitelka jakési americké firmy vyzkoušela sama na sobě genovou terapii, která ji má omladit o 20 let. Mám obavu, že takový zásah do lidského těla přinese spíše vedlejší účinky a tato žena bude mít mnoho problémů. Jisté však je jedno: jednoho dne zemře jako každý jiný člověk na této Zemi. Lékem na smrt totiž není léčba těla, ale nové narození. Když se Nikodém v noci setkal s Ježíšem, ani nevěděl, na co by se měl zeptat. Ježíš

mu musel pomoci, nemarnil čas a hned přešel k jádru věci:

Amen, amen, pravím tobě, nenarodí-li se kdo znovu, nemůže spatřit království Boží. (J 3,3)

A o několik veršů dál Ježíš Nikodémovi sděluje, že věčný život je jen a jen v Kristu Ježíši:

Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,16)

Lék na stárnutí a smrt nelze koupit v lékárně, ani ho nedovede naordinovat sebelepší lékař v nemocnici. Lékem na lidské stárnutí, lékem na smrt je jediné evangelium. Protože smrt je mzdou, trestem za hřích – a hřích je nevěra Bohu. Pán Ježíš chtěl, aby to učedníci dobře pochopili, proto jim vysvětloval:

Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám. On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: Hřích v tom, že ve mne nevěří; spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nespatriíte; soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen. (J 16,7)

Potřebujeme léčit nevěru Bohu a tím lékem je živá víra v Krista.

II. Marná naděje

Proto je celý Janův list naplněný testy víry. Rozděluje své posluchače na ty, kteří se drží Krista, a na ty, kteří sice tvrdí, že poznali Krista (2,4), ale jejich život svědčí o opaku. Jejich vyznání víry je falešné. A tady dělá Jan službu svému sboru, potažmo celé církvi: Provází ji postupně

skrze testy víry, aby si křesťané byli jisti, že patří Kristu.

Vyznání víry může být pravdivé, ale i falešné. „Ústy vyznáváme“, ale „srdcem věříme ke spravedlnosti“ (Ř 10,10). Pro jedny jsou proto Janovy testy víry posilou k ujištění se o své spáse a pro jiné výzvou k pokání. Verš 12 mluví jasně:

Kdo má Syna, má život, kdo nemá Syna Božího, nemá život. (1J 5,12)

Život věčný je jedině v Kristu Ježíši. Bez něj není nic, co by se dalo nazývat věčným životem, bez něj je jenom věčná smrt.

Mzdu hříchu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Ř 6,23)

Opakem života věčného je smrt. To je mzda hříchu, který nebyl vykoupen Kristovou krví. Sám Ježíš v Matoušovi 25,41 a 46 dává odpověď na otázku, jak dlouho taková smrt trvá a jak vypadá:

Až přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, posadí se na trůnu své slávy; a budou před něho shromážděny všechny národy. I oddělí jeden od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, ovce postaví po pravici a kozly po levici. Potom řekne těm na levici: „Jděte ode mne, prokletí, do věčného ohně, připraveného ďáblu a jeho andělům!“ A půjdou do věčných muk, ale spravedliví do věčného života. (Mt 25,31–33.41.46)

To je hrozná perspektiva, a proto si musíme dát pozor na falešnou představu o jistotě spasení. Jistota spasení znamená, že když jsem někdy v minulosti rozumově souhlasil s tím, že Ježíš za mě zemřel, a přesto můj život učiněné

vyznání vůbec neodráží, budu spasen. To je falešná naděje.

Falešná naděje

Mnozí židé v době Ježíše trávili svůj čas hledáním věčného života. Měli v ruce dokonce zjevení od pravého Boha – svatá Písma, která jim Bůh dal: Mojžíšův zákon, Proroky i Žalmy. Byli to lidé znalí Starého zákona, přesto jim to nejdůležitější unikalo. Ale Pán Ježíš odhaluje skutečnost, k čemu vede Boží zjevení:

Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně. (J 5,39)

Cílem Božího svědectví není Písmo samotné. Je to jen prostředek k poznání Krista, o něm vydává svědectví. Pro některé lidi v Ježíšově době se neporozumění účelu Písma stalo pastí. Zaměřili se na zkoumání Písma, ale odmítli toho, o kom Písmo svědčí – Krista. Proč odmítli Krista? Protože nemilovali Boha, říká Pán Ježíš:

Zkoumáte Písma a myslíte si, že v nich máte věčný život; a Písma svědčí o mně. Ale vy nechcete přijít ke mně, abyste měli život. Nečekám slávu od lidí. Ale o vás jsem se přesvědčil, že v sobě nemáte lásku k Bohu. Přišel jsem ve jménu svého Otce, a nepřijímáte mne. Kdyby přišel někdo ve svém vlastním jménu, toho přijmete. Jak byste mohli uvěřit, když oslavujete sebe navzájem, ale slávu od samého Boha nehledáte! Nedomnívejte se, že já budu na vás u Otce žalovat; vaším žalobcem je Mojžíš, v něhož jste složili svou naději. Kdybyste opravdu věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně, neboť on psal o mně. Nevěříte-li tomu, co on napsal, jak uvěříte mým slovům? (J 5,39–47)

Jejich cílem bylo oslavit se navzájem. A přitom nevěřili ani tomu, co četli v Mojžíšovi, a to je tragédie. Jak nábožensky vypadal život takových lidí, a přece spěli do zahynutí!

Nenechme se ošálit! Mluví-li se někde o Bohu, vyzdvihuje-li se Bible, ještě to nemusí znamenat, že je tu porozumění evangeliu. Jde o to, abychom se nesoustředili na prostředky, které nás mají vést ke Kristu, ale abychom s jejich pomocí došli až ke Kristu!

I my si musíme dát pozor, aby nám v ruce nezůstalo Písmo, ale my přitom zůstali bez víry v Krista. Písmo rozhodně potřebujeme. Ale ono není svatým artefaktem, kterému se budeme klanět. Bible je prostředkem Božího zjevení daného lidem. Cílem tohoto zjevení, Božího svědectví, je poznat Krista Ježíše, toho, který jediný zachraňuje můj život od Božího hněvu skrze víru. Věčný život není v úžasné znalosti Bible. Bůh nám nedává věčný život proto, že známe Písmo nazpaměť. Věčný život je v Kristu Ježíši. Máme jej, když věříme Kristu.

A přece je to právě Bible, skrze kterou jedině můžeme Krista poznávat. Není důležitějšího prostředku pro křesťana, kterým by mohl růst v poznávání Krista, než je Boží slovo. Proto je úžasná znalost Bible ta jediná správná a nejlepší cesta za Kristem.

III. Abyste věděli

Apoštol Jan se však obrací k těm, kteří věří ve jméno Krista Ježíše:

Toto píšu vám, kteří věříte ve jméno Syna Božího, abyste věděli, že máte věčný život. (1J 5,13)

V řečtině je dokonce věta uvedena slovy, „toto jsem napsal“, jak uvádí česky např. Český studijní překlad. Všechno, co doposud apoštol Jan ve svém dopise napsal, slouží jednomu účelu: abyste vy všichni, kteří věříte v Krista, věděli, že máte věčný život. Jestliže jste prošli spolu s Janem všemi testy, které nám doposud předkládal, a vaše víra v Krista jimi byla potvrzená, pak to platí pro vás: máte věčný život.

Objektivní základ

Naše jistota věčného života je založená na pravdě o Kristově dokonaném díle. To je objektivní základ naší jistoty. Nedostáváme věčný život proto, že by se na nás Bůh podíval a řekl si: tenhle člověk žije pěkně, ten má právo být přijat do mého království. Nemáme jej ani proto, že by Bůh viděl, jak je naše víra pevná, jak je neotřesitelná a ve zkouškách nezlomná. Kdo z nás by byl potom zachráněn? Naše jistota musí stát na objektivním základě toho, co učinil Pán Ježíš:

Jeho [Krista] ustanovil Bůh, aby svou vlastní smrtí se stal smírnou obětí pro ty, kdo věří. Tak prokázal, že byl spravedlivý, když již dříve trpělivě promíjel hříchy. Svou spravedlnost prokázal i v nynějším čase, aby bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše. (Ř 3,25–26)

Toho, kdo věří Kristu, prohlásil Bůh za spravedlivého:

Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši... (Ř 8,1)

Jak dlouho to potrvá?

Vždyť Bůh řekl: „Nikdy tě neopustím a nikdy se tě nezřeknu.“ (Žd 13,5)

Vše, co pro nás Kristus učinil, když nás vykoupil ze smrti k životu, i všechna jeho zaslíbení jsou základem, na kterém můžeme a musíme pevně stát. Boží slovo nelže, Bůh nelže.

Subjektivní základ

Jak se pozná, jestli je tato moje víra živá? To je druhý, subjektivní, základ naší jistoty:

Sami sebe se ptejte, zda uskutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte. Což nechápete, že Ježíš Kristus je mezi vámi? (2K 13,5)

Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě – to vše mocí Ducha Páně. (2K 3,18)

Kritériem není, zda jsem v životě ve všem dokonalý, ale jestli je na mém životě vidět, jak Kristus ve mně roste. Jestli se v něm zrcadlí Kristus čím dál více. Zda dorůstáme do zralého lidství měřeno Kristem. Jsme mu podobnější než před rokem?

A co všechno nám Jan napsal, abychom věděli, že máme věčný život? (v. 13)

a. Naše víra je živá, *když chodíme ve světle* (1,7). Světlo v Písmu je pravda – Kristus je pravda. Je to on, ke komu chodím pro odpovědi na své otázky, jak mám žít v tomto světě. Co je správné? Co se Bohu líbí?

Světlem pro mé nohy je tvé slovo, osvěcuje moji stezku. (Ž 119,105)

Jistým průvodcem naším pozemským životem je Boží slovo. Je jako světlo, které dopadá na cestu přede mnou, takže nezbloudím ani nezakopnu, neupadnu, když mi Písmo svítí.

- b. Naše víra je živá, *když si jsme vědomi vlastní hříšnosti* (1,8). Nemocní potřebují lékaře, ne zdraví. Víme-li, že jsme lidé, kteří pořád hřeší, budeme hledat i záchranu – Krista a jeho odpuštění. Skrze pokání nás on sám bude den ze dne obnovovat a posvěcovat.
- c. Naše víra je živá, *když zachováváme jeho přikázání* (2,3). Chceme se mu líbit ve svém způsobu jednání i smýšlení. Jde nám to obtížně, avšak zhřeší-li kdo, máme u Otce přímluvce, Ježíše Krista, spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy.
- d. Naše víra je živá, *milujeme-li bratry (a sestry)* (2,10).
Milovaní, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat. Boha nikdy nikdo neviděl, ale jestliže se milujeme navzájem, Bůh v nás zůstává a jeho láska v nás dosáhla svého cíle. (1J 4,11–12)
- e. Naše víra je živá, *když nemilujeme svět, ale Boha* (2,14). Svět leží v nepřátelství s Bohem, nechce ho za svého Boha, raději je bohem sám sobě. Proto naplnění našeho života nemůže přicházet z věcí tohoto světa, ale jen od Boha.
- f. Naše víra je živá, *jednáme-li spravedlivě*, protože jsme se znovuzrodili z Boha (2,29).

g. Naše víra je živá, *usilujeme-li o posvěcení, odhazujeme staré hříchy a rosteme v dobrém* (3,3).

h. Naše víra je živá, je-li jejím středem, *veškerou vaší nadějí Kristus* (4,2).

IV. Věčný život je v Kristu

O svátcích posvěcení jeruzalémského chrámu se Pán Ježíš procházel v Šalomounově sloupoví, když se ho židé ptali: Jsi Mesiáš? I oni chtěli vědět, jak nalézt věčný život. Mesiáš jim v tom pomůže.

Ježíš jim odpověděl: „Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které činím ve jménu Otce, ty o mně vydávají svědectví. Ale vy nevěříte, protože nejste z mých ovcí. Moje ovce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezahynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvé. Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všechny, a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. Já a Otec jsme jedno.“ (J 10,25–30)

Zatímco židé nevěděli, co si mají o Ježíši myslet, Boží Syn nás tu vyučuje nesmírně důležitou lekcí: On přišel, aby svým ovcím, těm, které přišel vykoupit, dal věčný život. Já a Otec jsme jedno. Bůh dává věčný život. Ježíš dává věčný život svým ovcím. Dává jim víru, proto ovce slyší jeho hlas a jdou za ním. Ježíš dává svým ovcím věčný život (v. 28). Dar věčného života se dá získat jedině u Krista.

Pán Ježíš jde dál a vysvětluje, co to znamená, když on dává tak vzácný dar. On je Pastýř a úlohou pastýře bylo starat se o stádo, aby se mu dobře dařilo, aby

prospívalo, a v neposlední řadě je měl chránit před nebezpečím. Ježíš Kristus je duchovní pastýř všech svých ovcí, Božích dětí. Stará se o nás, o své duchovní stádo, o svou církev. Jako dobrý pastýř nás Pán Ježíš pokojným hlasem ujišťuje, že nezahyneme na věky: to je věčný život (v. 28). „Ó, jak si může být Ježíš tak jistý? Což nevidí, co jsem to za člověka? Že mu slibuji věrnost a za chvíli už ho svým jednáním zapírám? Copak nevidí, že Boží přikázání opravdu dokonale nezachovávám? A to má být podle 1J 5,3 důkaz mojí lásky k Bohu! Pak té lásky asi moc nemám...“

Ale Pán Ježíš tu neříká, že nezahyneme navěky, protože dostatečně milujeme nebo že jsme dostatečně posvěcení, svatí ve svém způsobu života, v přemýšlení čistí, že jsme již svatí, jako Bůh je svatý (1Pt 1,16). Ne, křesťan, Boží dítě nezahyne na věky z jiného důvodu, než je jeho dokonalost. Ten důvod neleží v nás, ale mimo nás. Tím důvodem je, že sám nebeský Otec, Stvořitel nebe i země, věčný Bůh, mne drží ve své ruce (v. 29)! A nic mne z jeho ruky nevyrvé! On nás drží ve své ruce. On je větší nade všechny (v. 30). Proto neexistuje nikdo a nic, co by nás od něj mohlo odtrhnout.

Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval. Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Ř 8,37–39)

Apoštol Pavel v listu Římanům jen pečlivě rozvádí pod vedením Ducha svatého to, co řekl Pán Ježíš v Janovi 10. On nás střeží skrze víru – tu darovanou víru, která se však musí projevovat a musí růst.

Pokud získáte skutečnou jistotu o svém spasení v Kristu, potom budete už tady na zemi, na této straně věčnosti, zakoušet nebe a jeho království, protože budete chodit ve světle a pokoji Kristově.

Veleben buď Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, neboť nám ze svého velikého milosrdenství dal vzkříšením Ježíše Krista nově se narodit k živé naději. Dědictví nehynoucí, neposkurnělé a nevadnoucí je připraveno pro vás v nebesích a Boží moc vás skrze víru střeží ke spasení, které bude odhaleno v posledním čase. Z toho se radujte. (1Pt 1,3–6)

NÁMITKY PROTI VYTRVALOSTI SVATÝCH

Pavel Steiger

Je možné, aby spasený člověk ztratil spasení?

Vyvolení a odpadnutí se vzájemně vylučuje

Podívejme se nejdříve na řadu veršů hovořících o jednotlivcích a skupinách

lidí, kteří chodili s Pánem, ale později se od něho odvrátili. Jako by byli spaseni a později spasení ztratili. Tyto verše nehovoří o ztrátě spasení, nýbrž slouží jako varování všem ve viditelné církvi, aby se zkoumali, zda jsou skutečně pokřtěni do Krista, zda jsou skutečnou církví, jeho tělem. V církvích je totiž nemálo lidí, kteří se domnívají, že je vše s jejich duchovnem v pořádku. Nicméně každý by měl zkoumat hlubiny své duše:

Sami sebe se ptejte, zda uskutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte. Což nechápete, že Ježíš Kristus je mezi vámi? Ledaže jste před ním neobstáli! (2K 13,5)

Podívejme se na některé verše, které se těmito „odpadlíky“ zabývají a na něž se často tradiční arminiánští bratři, věřící ve ztrátu spasení, odvolávají. Někdy spaseného a později ztraceného přirovnávají k početí a potratu dítěte. Tyto verše ale musíme vždy interpretovat v kontextu celého Písma. Následující tři body reformované soteriologie, nauky o spasení, jsou zásadní:

1. Bůh Otec vyvolil.
2. Bůh Syn všechny Otcem vyvolené vykoupil.
3. Bůh Duch svatý všechny vykoupené Synem a všechny vyvolené Otcem znovuzrodil.

Jestliže byl někdo jen podmíněně spasen a později spasení ztratil, protože nedodržel podmínku spasení, tj. odpadl od víry, potom by se ve všem dokonalá součinnost všech tří Osob trojjediného Boha ve spasení, tak jak ji chápe reformace, stala absurdní. Berme následující

tří body jako hyperbolu, ale zase ne tak vzdálenou důsledkům tradiční arminiánské soteriologie:

1. Bůh Otec vyvolil jen na zkoušku; uvidíme, zda spasenému víra vydrží.
2. Bůh Syn všechny pokusně Otcem vyvolené vykoupil s vědomím, že jeho utrpení na kříži za mnohé přijde vniveč.
3. Bůh Duch svatý všechny nejisté vyvolené Otcem a s otazníkem vykoupené Synem znovuzrodil, stvořil jim nového ducha, živě propojeného s Bohem.

Zůstává nezodpovězená nemyslitelná otázka, jakým způsobem by Bůh „usmrcoval“ svoje nově narozené děti, které se rozhodly už nebýt duchovně znovu narozené?!

Osvícení „odpadlíci“

Tradiční arminiáni věří, že skutečně spasení lidé mohou odpadnout a spasení ztratit. Nejčastěji se dovolávají následujícího verše:

Kdo byli už [1] jednou osvíceni a [2] okusili nebeského daru, kdo se [3] stali účastníky Ducha svatého a zakusili pravdivost Božího slova i moc budoucího věku, a [4] pak odpadli, [5] s těmi není možno znovu začínat a vést je k pokání, protože znovu křížují Božího Syna a uvádějí ho v posměch.“ (Žd 6,4–6)

Tento text jako by popíral nesčetné verše, které nad jakoukoli pochybnost učí o vytrvalosti svatých. Na první pohled se zdá, že jde o opravdově spasené. Bližší pohled nám však odhalí, že tito „spasení“ ve skutečnosti spaseni nikdy nebyli. Písmo si nemůže protřečít:

1. Byli už jednou osvíceni – byli vyučeni, porozuměli evangeliu jen rozumově, nebyli ale znovuzrozeni Duchem svatým.
2. Okusili nebeský dar – okusit je dokonavé sloveso, znamená něco udělat nebo prožít jen krátce, jen jednou. Okusit, ochutnat dar spasení není totéž jako nepřetržitě jíst tělo a pít krev Pána Ježíše Krista (J 6,54–56), být Bohem věčně živem (Iz 60,16). Pamatuji absurdní slogan na automobilových samolepkách v USA, na nichž stálo: Try Christ, Zkus Krista; v podstatě vyzkoušej, okus jej a uvidíš. Taková samolepka v podstatě říká: Když ti nebude vyhovovat, můžeš jej opustit, když ti nebude chutnat, můžeš jej vyplivnout. Absolutní Bůh nikdy nedopustí, aby s ním hříšný člověk vlácel!
3. Stali se účastníky Ducha svatého – zakusili, ale nezakouší pravdivost Božího slova a moc budoucího věku; ochutnali, ale pravdivost Božího slova jim nechutná; chvilkově, na vlastní oči uviděli kolem sebe moc evangelia a proměnu spasených hříšníků, a ani to se jim nezamlouvá.
4. Pak odpadli – toto řecké slovo se vyskytuje v NZ jen zde. V Septuagintě se používalo pro překlad pojmů, které vyjadřují vážnou nevěru a odpadlictví. Tito lidé odmítli Krista s plným poznáním a vědomou zkušeností. Jejich srdce byla udusaná cesta, skála a trní. Boží slovo v nich nezakořenilo (Lk 8,11–14; Mt 13,21).

5. S těmi není možno znovu začínat a vést je k pokání – byli na počátku osloveni evangeliem, byli vedeni k pokání, ale to jim bylo smrtónosnou vůní (2K 2,16a). Křesťané jim Boží slovo zasévali do srdce, zalévali modlitbami, ale Bůh nedal vzrůst.

Ani jeden z citovaných veršů (Žd 6,4–6) nepotvrzuje, že šlo o opravdově znovuzrozené věřící, kteří by později odpadli. Ve viditelné církvi, stejně jako v etnickém Izraeli, je a bylo mnoho těch, na něž září evangelium, berou je na vědomí, ví, co od nich očekává, ale neberou je vážně, nestalo se jejich průvodcem. Kdyby byli vyvoleni, vykoupeni a znovuzrozeni, věřili by mu a nesli ovoce Ducha. Ne každý, kdo evangelium slyší a chodí do společenství křesťanů, bude žít věčným životem.

Jinak řečeno, těmto lidem bylo Boží slovo zvěstováno, slyšeli jej na vlastní uši, ale nebyli jím proměněni. Bez Božího monergického zákroku, nadpřirozené obřízky srdce není „spasení a víra“. Ze své přirozenosti pohrdli slavným spasením a Božímu spravedlivému hněvu neuniknou. Takové pohrdání Kristem, s plným vědomím a znalostmi, pokračuje a setrvává v kamenných srdcích těch, kteří byli mezi Božím lidem přítomni, patřili k němu z nejrůznějších humanistických důvodů, ale nepatřili k němu srdcem (1J 2,19). Je to jako s přelétavou „láskou“; teď je tu, zítra bude patřit někomu jinému. Krista vyzkoušeli, ochutnali, ale dál se jím už neživí, nechutná jim.

Text (Žd 6,4–6) je v dokonalé harmonii s textem Židům 2,1–4, jenž jej v jádru interpretuje:

Proto se tím více musíme držet toho, co jsme slyšeli, abychom nebyli strženi proudem [zkoumejme se; 2K 13,5]. Jestliže už slovo zákona, které vyslovili andělé, bylo pevné a každý přestupek i každá neposlušnost došla spravedlivé odplaty, jak bychom mohli uniknout my, pohrdneme-li tak slavným spasením? První je zvěstoval sám Pán, a ti, kdo uslyšeli [apoštolo-vé], dosvědčili toto spasení i nám [zaslíbeným a vyvoleným]; Bůh potvrdzoval jejich svědectví znamením, divy i rozličnými projevy své moci a rozdílením Ducha svatého podle své vůle. (Žd 2,1–4)

Znalí evangelia jen rozumem

Můj dobrý kamarád a spolužák biblickou víru v Kristovu zástupnou smrt nepřijímá a má pro to svůj důvod. S jistou našineckou potouchlostí říká: Takovou věc bych mu nikdy nemohl udělat, nesnesl bych, aby nevinný byl potrestán za mne, viníka; to by nebylo fér, svůj trest si musím odpykat sám. Křesťané v jeho očích nemají dostatek odvahy vzít na sebe zodpovědnost a trest. Nicméně, poselství evangelia rozumí lépe než mnozí křesťané. Navzdory tomu jej Boží Duch ještě neproměnil, dosud z něj nestvořil nového člověka; můj kamarád dosud pohrdá slavným spasením. Pro tyto dobře informované a často až do smrti netransformované lidi by bylo lépe, kdyby pravdu neznali vůbec (2Pt 2,21).

Další, bázeň nahánějící příklad nejlépe znalého, ale neproměněného člověka je bývalý nejbližší spolupracovník Bilyho Grahama, Charles Templeton. Zemřel v roce 2001, šest let před svou smrtí napsal, z biblického pohledu, znepokojivou knihu „Rozloučení s Bohem – Moje důvody, proč odmítnout křesťanskou víru“. Z velikého evangelisty se stal ateista, kritik a odpůrce biblického Boha. Tím sám stvrdil svůj ortel.

Vyšli z nás, ale nebyli z nás

Starozákonní Izrael

Následující text, princip „vyšli z nás, ale nebyli z nás“ (1J 2,19), poukazuje mimo mnohé jiné i na starozákonní Izrael:

Ne že by slovo Boží selhalo. Vždyť ne všichni, kteří jsou z Izraele [přirození, tělesní potomci Abrahama, Izáka a Jákoba], jsou Izrael [znovuzrození, duchovní potomci Abrahama, Izáka a Jákoba]. (Ř 9,6)

Pouze Izrael Boží (Ga 6,16), tj. společenství Izraele, zná Krista; kdo Krista nezná, ten je od skutečného, pravého Božího společenství Izraele odloučen:

Že jste v té době opravdu byli bez Krista, odloučení od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení, bez naděje a bez Boha na světě. (Ef 2,12)

Obsah Božího slova, Ježíše Krista, Boha, přijme pouze Izrael Boží, tzn. všichni zaslíbení z Židů a pohanů, celé Abrahamovo, Izákovo a Jákobovo duchovní potomstvo bez ohledu na etnicitu a národnost (Ř 9,7–8). Je tedy zřejmé, že ne všichni Židé byli součástí Izraele Božího.

Církevníci

Podobně to platí i v novozákonní době pro církev. Ne všichni, kdo jsou součástí viditelné církve, patří Kristu. V církvi jsou lidé, kteří se s viditelnou církví intelektuálně ztotožňují; chovají se jako křesťané, bývají jejími členy, staršími i pastory, ale Písmo berou s „mírou a rozumem“. Jsou přesvědčeni, že jim církev ani nikdo jiný nemá co mluvit do života. Nikdy nebyli a nejsou duchovně ztotožnění s tělem Pána Ježíše Krista. Jan tyto „členy“ církve popisuje takto:

Vyšli z nás, ale nebyli z nás. Kdyby byli z nás, byli by s námi zůstali. Ale nezůstali s námi, aby vyšlo najevo, že nepatří všichni k nám, kdo jsou s námi. (1J 2,19)

Ti, kdo od Krista „odpadli“, spase ní neztratili, protože jej nikdy neměli. I když byli u Krista, nikdy nebyli v Kristu. Kdo nevytrvá až do konce, nebyl nikdy Božím dítětem, nikdy nevěřil, nikdy nebyl spasen. V Písmu je dostatek případů „ověřících“, kteří opravdovými věřícími nebyli.

Šimon

Když populární mág Šimon viděl mnohé zázraky, které činil Filip, „uvěřil“ na základě rozumu:

Tu uvěřil [uvěřil?] i sám Šimon, dal se pokřtít, byl stále s Filipem a nevycházel z úžasů, když viděl, jak se tu dějí veliká znamení a mocné činy. (Sk 8,13)

Šimon uvěřil jen intelektuálně, z osobního prospěchu. Jeho tělo bylo pokřtěno, ponořeno do vody, ale nebyl pokřtěn duchovně, nebyl ponořen Duchem

svatým do Krista. Duch jej neproměnil, neznovuzrodil. Ve světě je mnoho Šimonů, kteří „uvěří“, přijdou do církevního obecenství, jsou pokřtěni, konají dobré skutky v těle, žijí povrchní, nikoli vnitřní křesťanský život, protože jejich srdce nebylo obřezáno.

Věnujme pozornost motivaci Šimono-va jednání:

Když Šimon viděl, že ten, na koho apoštolové vloží ruce, dostává Ducha svatého, nabídl jim peníze a řekl: „*Dejte i mně tu moc, aby Ducha svatého dostal každý, na koho vložím ruce.*“ Petr mu odpověděl: „*Tvé peníze ať jsou zatraceny i s tebou [Šimon uskutku neuvěřil]: Myslíš sis, že se Boží dar dá získat za peníze! Tato moc není pro tebe a nemůžeš mít na ní podíl, neboť tvé srdce není upřímné před Bohem. Odvrat se proto od této své ničemnosti a pros Boha; snad ti odpustí, co jsi zamýšlel.*“ (Sk 8,18–22)

Šimon si chtěl dar Ducha svatého koupit. Domníval se, že Bůh Duch svatý jej bude poslouchat a sloužit mu k jeho vlastní popularitě. Jak víme, že jednal tělesně? Slova „snad ti odpustí“ dokazují, že Šimon, přestože „uvěřil“, v tu dobu nebyl Božím dítětem. Jen Bůh ví, zda skutečně patřil k Božím vyvoleným, které si zamiloval odvěkou láskou. Jestliže patřil, pak po této neblahé zkušenosti byl určitě k Bohu spásně přitážen. V tom případě Petrova slova „snad ti odpustí“ by se proměnila na „jistě ti odpustil“.

Jidáš

Také Jidáš spadá do kategorie těch, kdo byli v Kristově blízkosti, ale ne v Kristu.

Jidáš byl osvěcen evangeliem z první ruky. I když se mu dostalo poznání přímo z Božích úst, od počátku Bohu nepatřil:

„*Ale někteří z vás nevěří. Ježíš totiž od počátku věděl, kteří nevěří a kdo je ten, který ho zradí.* (J 6,64)

Jidáš nikdy neuvěřil spásnou vírou, ačkoli s Kristem chodil i stoloval a jako jeho učedník vypadal nanejvýš věrohodně. Jidáš je typ všech formálních členů církve, kteří vyšli z nás, ale nebyli z nás. Taková „věřící“ ani nemusí z viditelné církve odpadnout. Mohou u Krista z osobních pohnutek setrvat až do své smrti, přestože v Kristu, z Božích pohnutek, nikdy nebyli.

Duchovní narcisté

Nezanedbatelný počet lidí se v církvích cítí na víc, než jim náleží. Chovají se, jako by měli přímou telefonní linku do nebe. Bůh k nim osobně promlouvá: Bůh mi řekl; „sesílá“ jim mimobiblická prorocství, přidávají k Písmu, sami v sobě vzbuzují „duchovní dary“, učí se je jeden od druhého v různých kurzech, aby byli duchovněji a obdivuhodnější, a zcela ignorují skutečnost, že dary uděluje výhradně Duch Boží tak, jak sám chce (1K 12,11). Proto se pohybují na tenkém ledě (Zj 22,18–19). Takže o některých z nich může platit: Jak by mohli svoje „spasení“ ztratit, když nikdy spasení nebyli?

Mnozí mi říkají v onen den: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevyvítili zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných

činů?“ *A tehdy já prohlásím: „Nikdy [již před založením světa] jsem vás neznal [nemiloval odvěkou spásnou láskou]; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“ (Mt 7,22–23)*

Tito do Kristova stádce nikdy nepatřili. Kristus je nikdy nepásl a nikdy je neznal, ačkoli se ve viditelné církvi vyznačovali horlivostí, konali mnoho mocných skutků, zázraků a překypovali dary v Ježíšově jménu. Lidem, kteří budují svojí slávu a prostřednictvím náboženství realizují vlastní ambice jako Šimon (Sk 8,18–22), zcela uniká, že povolává Bůh, nikoli člověk. Takoví dosud nepochopili, co je to Boží monergická, jednostranná, milost, nepochopili ani samotnou podstatu křesťanské víry, nepoznali svou naprostou ztracenost, hříšnost, potřebu odpuštění a znovuzrození. Teprve pochopení Boží svatosti, svrchovanosti a dobroty, pochopení obětující se lásky, Boží spásné milosti a zapečetění Duchem Svatým v Kristu, vede jeho vyvolené k duchovní proměně, nesmírné vděčnosti, pokoře, věrnosti a vytrvání v každodenním posvěcování až do konce.

Maže Bůh hříšníky z knihy života?

Víme, že tradiční arminiáni věří, že spasený člověk může své spasení ztratit. Proto musí také věřit, že Bůh může vymazat a také maže již „spasené“ odpadlíky z knihy života. Když hovoříme o knize života, nemáme na mysli vázanou nebo brožovanou knihu, fyzický svitek či knihy tištěné na papíru. Není to ani

kartotéka členů viditelné církve, z nichž mnozí nebyli nikdy zapsáni v knize života. Kniha života je Boží jmenný seznam vyvolených, vykoupených a znovuzrozených. Nadčasový a vševědoucí Bůh si nepotřebuje nic zapisovat do knih. Nepotřebuje účetní knihy, kde by zvažil dobré a špatné skutky, vše sečetl a uzavřel. Nepotřebuje si nic připomínat, revidovat, netrpí zapomnětlivostí jako my, padlí lidé. Biblický předobraz Božích knih nám totiž zprostředkovává Boží absolutní, neměnnou mysl, kterou nejsme schopni pojmout a pochopit. Připomeňme si už po kolikáté nezávisle svrchovaného, neměnného, nadčasového Boha, jak jej známe z Písma:

Tvé oči mě [Davida] viděly v zárodku, všechno bylo zapsáno v tvé knize: dny tak, jak se vytvářely, dřív než jediný z nich nastal [Bůh utkal běhoun historie]. (Ž 139,16)

Nikdo si nepředstavuje Boha, jak sedí u stolu s perem a kalamářem nebo propiskou či u počítače a zapisuje si své plány, aby nezapomněl, jak by se měl sekundu po sekundě odvíjet každý lidský život, nejen ten Davidův (Ž 139,16). Jistě své „knihy“ netiskne na tiskařském lisu ani na laserové tiskárně. Bůh svébytně existuje ve třetím nebi (2K 12,2), mimo prostor, čas a hmotu, tzn., že není těmito koexistenčními prvky trojrozměrného vesmíru vázán. Proto je nemyslitelné, aby svou historii tvořil za pochodu v čase a prostoru, které sám stvořil. Bylo by absurdní, kdyby Bůh v čase zjistil, že ho ten Josef Neposlušný odmítl, ačkoli ho na věčnosti do knihy

života zapsal. A ještě absurdnější by bylo, kdyby se po takovém „zjištění“ Bůh sháněl po zmizíku, nalistoval by patřičnou stránku, aby z ní nevděčného Pepu vymazal.

Boží vůle je neměnná jako skála, je singulární, jedinečná, výjimečná, ve všem exklusivní, přesto optimálně dynamická. Boží Trojice svůj odvěký úradek zajisté uskuteční v pozemské, v čase se odvíjející historii. Boží vůle je jednou provždy daná. Abychom my, padlá, časem, prostorem a tělem omezená, zapomnětlivá stvoření, pochopili neměnnou Boží vůli, uloženou v jeho odvěké, svaté myslí, tak ji Duch svatý v Písmu zprostředkovává pro nás srozumitelným způsobem, jako by byla zapsaná v „knihách“ nebo na „sviticích“. V den posledního soudu budou otevřeny knihy (Da 7,10; Zj 20,12), tzn., bude zjevena absolutně svrchovaná, odvěká, nadčasová Boží vůle:

Ta dravá šelma, kterou jsi viděl, byla a není [Zj 20,3]; vystoupí ještě z propasti [Zj 20,7]; ale půjde do záhuby. A užasnou ti obyvatelé země, jejichž jméno není od založení světa zapsáno v knize života [Bůh se nad nimi od věků nesmiloval, ani neslitoval; Ex 33,19], až uvidí, že ta dravá šelma byla a není, a zase bude [aby bojovala s Beránkem; Zj 17,13–14]. (Zj 17,8)

Ti, kdo nebyli od věků zapsáni podle jeho svrchované vůle v jeho svaté myslí, ti, které neznal, ti, které nemiloval spásnou láskou, ti překvapením užasnou. Z tohoto negativního prohlášení dále jasně plyne, že Bůh má ve své „knize“

života, ve své myslí, konkrétní, jmenný „seznam“ těch, kteří byli vyvoleni k věčnému životu skrze znovuzrození z Ducha svatého. To jsou ti, které Bůh miluje odvěkou spásnou láskou, které má ze své svrchované vůle uložené ve svém milujícím srdci. Ti jsou zapsáni v jeho knize života již od věků (Ef 1,4; Ž 139,16):

Ano i tebe prosím, můj věrný druhu, ujmi se jich; vždyť vedly zápas [Euodie a Syntyché] za evangelium spolu se mnou i s Klementem a ostatními spolupracovníky, jejichž jména jsou v knize života. (Fp 4,3)

Nebo:

A slavnostním shromážděním církve prvo-rozených, jejichž jména jsou zapsána v nebi [v Boží myslí, v jeho knize], a před Bohem, soudcem všech, a před zesnulými spravedlivými, kteří již dosáhli cíle.“ (Žd 12,23)

Tradiční arminiáni se dále odvolávají na knihu Zjevení, kde Bůh říká, že nevymaže jména těch, kdo zvítězí. To prý potvrzuje, že Bůh může někoho z knihy života vymazat:

Kdo zvítězí, bude oděn bělostným rouchem a jeho jméno nevymažu z knihy života [své slovo vždy dodržím, nikdy nezměním, oproti padlému člověku], nýbrž přiznám se k němu před svým Otcem a před jeho anděly.“ (Zj 3,5)

Tento verš jednoduše potvrzuje, že Boží vyvolený o spasení nemůže přijít, protože Bůh svou historii, své stvořené věky nemění (Iz 46,10). Výrokem „a jeho jméno nevymažu z knihy života“ Bůh zdůrazňuje, že se nemusíme obávat, že by podobně jako padlý člověk své plány a záměry měnil nebo rušil.

Z následujícího verše tradiční armeniáni vyvozují, že Bůh své plány může měnit:

„Můžeš jim ten hřích ještě odpustit [že se klaněli zlatému teleti]? Ne-li, vymaž mě [Mojžíše] ze své knihy, kterou píšeš!“ Ale Hospodin Mojžíšovi odpověděl: „Vymaž ze své knihy toho, kdo proti mně zhřešil“ (Ex 32,32–33).

V tomto verši Mojžíš oroduje za Židy, kteří místo toho, aby spoléhali na Boha, odlili si ze zlata býčka, klaněli se mu, obětovali mu a říkali:

To je tvůj bůh, Izraeli, který tě vyvedl z egyptské země. (Ex 32,8b)

Zde nešlo o věřící lid, šlo o dav obyčejných modlářů. Zděšený, milující Mojžíš zde Bohu navrhuje „lepší řešení“. Budiž mu to ke cti, prosí Boha, aby vymazal z knihy života raději jeho než modlářské Židy. Byl motivován soucitem a láskou ke svému lidu. Bůh na lidskou, „lepší“ radu ale nemůže přistoupit, přestal by být Bohem. Bohu nemůže nikdo poradit; kdyby Bůh přijal lidskou radu, přiznal by, že jeho plán nebyl dokonalý. Ani Abraham nemohl přemluvit Boha, aby ušetřil Sodomu, jestliže v ní najde alespoň deset spravedlivých, protože Bůh věděl, že nenajde ani jednoho (Gn 18,23–33). Nikdo a nic nemůže přimět Boha, aby změnil svá odvěká ustanovení. To se také týká daného seznamu jeho vyvolených. Hospodin s Mojžíšem, ale i s námi, jedná, jako by žil na zemi, odpovídá mu po lidsku, srozumitelně, v čase a prostoru a poopravuje mu jeho chybný předpoklad. Mojžíš totiž prosil o nemožné, o změnu trojjediného

úradku, jako by Bůh mohl měnit a odvolávat svá ustanovení, výnosy, dekrety. Bůh Mojžíšovi v podstatě odpovídá: Nevymažu tebe, Mojžíši, „vymažu“ ze své knihy toho, kdo proti mně zhřešil. Ve skutečnosti Bůh ve své neproměnlivé, ale dynamické mysli nemohl vymazat ani Mojžíše, protože Boží ustanovení, kniha života, je daná již před stvořením světa (Ef 1,4); a nemohl vymazat z knihy života ani modlářské Izraelity, kteří tancovali kolem zlatého telete, protože jejich jména nebyla v jeho mysli od založení světa nikdy uložena, nikdy nebyla zapsána v knize života (Zj 17,8). Kdo je zapsán v knize života, nebo kdo v ní chybí, o tom rozhodl Bůh na věčnosti. On od počátku oznamuje, co se v budoucnosti stane, co je neměnné a co zaručeně uskuteční (Iz 46,10).

Stejnou lásku, jakou pocítoval Mojžíš k Izraeli, měl i Pavel:

Přál bych si sám být proklet a odloučen od Krista Ježíše za své bratry, za lid, z něhož pocházím. (Ř 9,3)

Pavel chápal, na rozdíl od Mojžíše, že Boží výnos je neměnný. Proto nevyžadoval jako Mojžíš „vymaž mě ze své knihy“ (Ex 32,32), ale jen si povzdychl v touze být proklet za Izrael.

*Z knihy „Svou slávu nikomu nedám“,
Poutníková četba, 2017*

Pošlete odkaz
na elektronickou
verzi *Zápasu o duši*
svým přátelům...

HLEDÁNÍ JISTOTY

Stephen Rees

V průběhu let za mnou chodili křesťanští přátelé s celou škálou otázek a problémů. Ze všech osobních problémů, které se mnou sdíleli, vyvstal jeden, který se vyskytuje častěji než ostatní, ale zároveň je velice těžké se k němu vyjadřovat. Jde o problém ujištění.

Problém ujištění

Co si představuji pod pojmem problém ujištění? Mám na mysli případ člověka, který slyšel evangelium, nějakým způsobem na evangelium reagoval, ale stále si není jistý, jestli je spasený a jestli bude spasený navždy.

Problém s ujištěním se vyskytuje v mnoha různých tvarech a formách. Někteří lidé, co se mnou chtěli o problému hovořit, byli nově obrácení: uběhlo jen několik týdnů nebo měsíců od doby, kdy uvěřili evangeliu. Jiní se počítají mezi křesťany už řadu let. Někteří nikdy neměli žádnou jistotu spasení. Jiní si byli jistí, ale pozbyli své jistoty. Problém některých lze formulovat jako: „Nejsem si jistý, že jsem nyní spasen.“ Jiní by řekli: „Vím, že nyní jsem spasen, ale co když odpadnu a ztratím spasení?“ U některých pramení nedostatek ujištění z toho, že upadli do jakéhosi trvalého hříchu a bojí se, že není cesty zpět. U jiných

je nedostatek ujištění hlavně věc pocitů, které nedovedou vysvětlit. „Já prostě žádnou jistotu necítím. Necítím, že mě Bůh miluje. Necítím se bezpečně.“

V tomto článku se nebudu zabývat všemi možnými případy. Budu mluvit o jednom z nich, se kterým jsem se setkával nejčastěji. Kdybych byl kazatelem v jiném sboru s rozdílným teologickým pohledem, možná bych se setkal častěji s jinými případy. Když ale budu psát o tom, co znám nejlépe, možná, že to, co napíšu, pomůže i ostatním.

Byl jsem vůbec někdy opravdu spasen?

Nejčastěji za mnou chodili mluvit o nedostatku ujištění lidé, kteří slyšeli pravdivé evangelium, správně mu porozuměli a uvěřili mu.

Poslouchám jejich vyprávění a z jejich slov vyplývá, že v jisté době, možná když byli dětmi nebo později během života, porozuměli tomu, že jsou hříšníci, kteří se v Božích očích provinili. Uvěřili, že Ježíš je Syn Boží, který zemřel za hříšníky. Bylo jim řečeno, že musí činit pokání ze svých hříchů a věřit v Ježíše, že je spasí. A oni to udělali.

U některých se jednalo o konkrétní okamžik, kdy se modlili a prosili Pána Boha, aby jim odpustil hříchy, a prosili Pána Ježíše, aby je zachránil. Jiní by nedovedli určit konkrétní čas, ale během jistého období se jejich smýšlení a způsob života změnily. Z člověka, který žil bez Boha, se stal člověk, který začal mít bázeň před Bohem a chce se mu zalíbit.

Ze závislosti na sobě samém a z přesvědčení, že může být dost dobrý pro Boha, přešel ke spoléhání se na Pána Ježíše. Ať už tak nebo onak, byl obrácený a změnil postoj k sobě samému, k Bohu, k Pánu Ježíši. Když se ho někdo zeptal: „Jsi křesťan?“ odpověděl: „Ano.“ Když se ho někdo zeptal: „Odpustil ti Bůh a přijal tě? Jsi spasený?“ opět odpověděl: „Ano.“ Protože věděl, že Bible říká: „Věř v Pána Ježíše a budeš spasen.“

Co se stalo potom? Pojďme si našeho nového věřícího pojmenovat. Dejme mu jméno Tomáš. Měl bych podotknout, že Tomáš není jeden věřící. Jeho příběh se skládá ze zkušeností mnoha přátel.

Po té velké změně – obrácení – nastalo v Tomášově životě mnoho dalších změn. Byl pokřtěn (šťastně, křesťaně, kteří s ním sdíleli evangelium, mu vysvětlili, že je důležité nechat se pokřtít). Připojil se k církvi a začal žít životem, jakým by křesťan měl žít. Snažil se pravidelně číst Bibli a modlit se, svědčil svým nevěřícím přátelům. Snažil se žít podle křesťanských měřítek i v rodinném životě, v práci, ve věcech, které dělal, i ve věcech, které nedělal.

Věděl ale, že být křesťanem znamená víc, než ony vnější změny. Když četl Bibli a poslouchal dobrá kázání, naučil se, že křesťan musí být svatý, jako Bůh je svatý. Věděl, že musí být naplněn Duchem. Dozvěděl se, že musí toužit po Boží slávě více než po čemkoli jiném. Bral vážně dvě největší přikázání: že musí milovat Hospodina, svého Boha,

celým svým srdcem, duší, myslí i silou a že musí milovat svého bližního jako sám sebe. Modlil se, aby v něm rostlo ovoce Ducha: láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tičnost, sebeovládání.

A nyní po pěti nebo deseti letech mi Tomáš napsal nebo zavolal, že se mnou chce mluvit, protože nemá jistotu, že byl kdy opravdu spasen.

Jednou spasen, navždy spasen, ale...

Tomáš byl dobře vyučený člen sboru. Takže věděl, že když byl někdo opravdu spasený, nikdy o spasení nepřijde. Věděl, že Ježíš řekl:

Moje ovoce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezahynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvou. Můj Otec, který mi je dal, je větší nade všechny, a nikdo je nemůže vyrvat z Otcovy ruky. (J 10,27–29)

Znal řadu dalších biblických oddílů se stejným zaslíbením. Také však věděl, že v Bibli je mnoho oddílů, které upozorňují na existenci lidí, co určitým způsobem zareagují na evangelium, uvěří, že jsou spasení, ale přitom nejsou. Tomáš měl strach, že je jedním z nich.

Dovolte mi, abych vám ukázal několik oddílů, které trápily Tomáše. Mohli bychom jich přidat o hodně víc, uvedeme jen vzorek.

Ježíš řekl podobenství o rozséváči, který rozhazoval zrna na zem (Mt 13,1–9.18–23). Některá padla na zdupanou cestu. Některá padla do mělké vrstvy

půdy pokrývající skálu. Některá padla mezi trnité křoví. A některá padla na dobrou, úrodnou půdu. V případě zrna, které padlo na cestu, se žádné výsledky nedostavily. Semeno prostě sezobali ptáci. V případě zrna, které padlo do mělké půdy, se výsledky sice dostavily, ale byly pouze dočasné. Rostlinky rychle vzrostly, jen aby zahynuly pod zářem slunce. V případě zrna, které padlo mezi trní, se opět dostavily jen dočasné výsledky. Když rostliny vyrostly, byly zadušeny silnějšími trnitými keři. Ale pokud šlo o semeno, které padlo na úrodnou půdu, rostliny, které vyrostly, žily a prospívaly a vydaly mnohé ovoce.

Ježíš vysvětlil své podobenství. Semeno je obrazem slova – evangelia. Rozsěvač – evangelista – jej rozhazuje všemi směry a ono zasáhne množství lidí. Někteří jsou jako udusaná země na cestě – evangelium vůbec nepřijmou. Odrazí se od nich. Na druhou stranu někteří jsou jako úrodná země. Poselství zapadne hluboko do jejich srdcí a přinese pravé pokání a pravou víru: uvěří a jsou spaseni. Přinesou ovoce, a to ovoce vydrží.

Ale existují také lidé, kteří jsou jako mělká půda nebo půda zamořená křovím. Tito lidé slyší slovo, věří mu a reagují na ně, ale nezanechávají v nich trvalé výsledky. Ježíš řekl:

U koho bylo zaseto na skalnatou půdu, to je ten, kdo slyší slovo a hned je s radostí přijímá; ale nezakořenilo v něm a je nestálý: když přijde tíseň nebo pronásledování pro to slovo, hned odpadá. U koho bylo zaseto do trní, to je ten, kdo slyší slovo, ale časné starosti

a vábivost majetku slovo udusí, a zůstane bez úrody. (Mt 13,20–22)

Ježíš jasně řekl, že se setkáme s lidmi, kteří budou naslouchat evangeliu, uvěří mu, a dokonce ho „s radostí přijmou“. A přesto nebudou obrácení. Slovo nikdy v pravdě nedosáhne do jejich srdcí, kde by způsobilo skutečné pokání a víru. V jiném oddílu Ježíš varuje, že budou lidé, kteří ho budou nazývat „Pánem“ a budou věřit, že jsou spaseni. Ale v den soudu zjistí, že byli zavrženi:

Ne každý, kdo mi říká „Pane, Pane“, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: „Pane, Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevyvítili zlé duchy a ve tvém jménu neučinili mnoho mocných činů?“ A tehdy jim prohlásím: „Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti.“ (Mt 7,21–23)

Takže je možné, že člověk slyší evangelium, radostně ho přijímá, vypadá to, že se jeho život změnil, dokonce se zdá, že slouží Bohu, a přesto není skutečně spasený.

V Novém zákoně máme příklady lidí, kteří vypadají, že jsou spaseni, ale přitom nejsou. Ananiáš a Safira (Sk 5), Šimon kouzelník (Sk 8, Filip si myslel, že upřímně činil pokání a pokřtil ho) a nejděsivější ze všech, Jidáš Iškariotský, který následoval Ježíše, byl povoláný za apoštola, kázal lidem evangelium, dělal tytéž mocné činy jako ostatní apoštolové, ale jeho srdce bylo nezměněné –

... pro toho by bylo lépe, kdyby se byl vůbec nenarodil. (Mt 26,24)

Jakub ve svém listu varuje, že člověk může mít jakousi „víru“, ale může to být mrtvá víra, která nepřináší žádné skutky a je bezcenná (Jk 2, 14–26). Petr ve svém druhém listu nabádá křesťanské čtenáře:

Snažte upevňovat (získávat jistotu) své povolání a vyvolení. Budete-li to činit, nikdy nekloufnete. (2Pt 1,10)

Jistě měl obavy, že mezi nimi mohou být takoví, kteří si myslí, že byli povoláni a vyvoleni, ale nebyli.

Autor listu Židům napsal:

Dejte si pozor, bratři, aby někdo z vás neměl srdce zlé a nevěrné, takže by odpadl od živého Boha. (Žd 3,12)

Pavel vybízí křesťany, kteří tvořili církev v Korintu:

Sami sebe se ptejte, zda uskutku žijete z víry, sami sebe zkoumejte. Což nechápete, že Ježíš Kristus je mezi vámi? Ledaže jste před ním neobstáli! (2K 13,5)

Nenaznačuje, že tito korintští byli vědomí pokrytci. Všichni reagovali na evangelium, vyznali víru v Ježíše, byli pokřtěni a stali se součástí církve. Přesto se bál, že někteří z nich skutečně „nežijí z víry“.

Tomášovo dilema

Ať už se Tomáš podíval v Novém zákoně kamkoli, nacházel podobné oddíly, a to takové, které varují, že v církvi budou lidé, kteří zareagují na Slovo, uvěří, že jsou spaseni, ale přesto budou ztraceni. Trápila ho jednoduchá otázka. Jak si může být jistý, že k nim nepatří i on? Jak si může být jistý, že jeho pokání a víra byly

opravdové? Jak si může být jistý, že byl kdy opravdu spasen?

Když se znovu podíváme na novozákonní oddíly, které jsme právě citovali, uvědomíme si, že v podtextu každého verše najdeme informaci, že existují znaky, podle kterých člověk může posoudit, jestli je jeho víra skutečná. Podle Ježíšova podobenství dává semeno, které padne na dobrou půdu, ovoce a to ovoce vydrží. Stejně jako muž nebo žena, kteří jsou skutečně spaseni, dělají dobré skutky a nepřestanou s tím. Lidi, kterým je v den soudu řečeno, že je Ježíš nikdy neznal, ačkoli mu říkali Pane, lze charakterizovat tím, že neposlouchali jeho přikázání. O několik veršů dále je nazývá činiteli „nepravostí“. Ananiáš a Safira vědomě a úmyslně pokračovali v hříchu: tajně žili životy klamu a pokrytectví. Šimon kouzelník netoužil po svatosti. Chtěl použít sílu Ducha svatého, aby ho učinila bohatým a mocným. Jidáš Iškariotský byl tajný zloděj připravený prodat Ježíše za peníze. Mrtvá víra, o které mluvil Jakub, nikdy neplodila žádné skutky lásky nebo milosrdenství. A tak dále.

Samozřejmě nabádám Tomáše, aby použil testy, které nám dává Nový zákon a podle kterých lze rozeznat lidi s falešnou, mrtvou vírou od lidí s živou, spásnou vírou.

Připomenu mu třeba Ježíšova slova z Jana 14,21:

Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje.

A pak se ho zeptám: „Když najdeš v Bibli nějaké Ježíšovo přikázání, chceš

ho dodržovat? Dodržuješ ho ochotně jen proto, že je to jeho přikázání?“ Tomáš vypadá sklíčeně: „Ano, snažím se. Ale když zkoumám sám sebe, nemohu říct, že to vždycky dělám ochotně. Někdy si opravdu přeji, aby takové přikázání nikdy nedal, protože je to hrozně těžké. A někdy poruším některé z jeho přikázání. Nebo se nutím je dodržovat, ale ne v upřímném duchu. Nejsem si jistý, že to dělám z lásky k němu. Dělám to jenom ze strachu.“

Vidíte, že Tomáš je člověk, který sám sebe zkoumá do mnohem větší hloubky než většina z nás. Zkoumá své motivy, své pocity, pamatuje si každou příležitost, kdy selhal a neposlechl Ježíšovo přikázání. Při sebezkoumání vždycky zjistí, že někde selhal. A to v něm někdy vyvolává strach, že ve zkoušce neobstál a že nemůže být opravdu spasený.

Také bych ho vzal do prvního listu Janova. Jan nám dává celou řadu testů, podle kterých můžeme poznat, jsme-li skutečně spasení. Podívejme se na jeden z nich:

My víme, že jsme přešli ze smrti do života, protože milujeme své bratry. (1J 3,14)

Přečtu mu ten text a zeptám se ho: „Miluješ své křesťanské bratry?“ Jeho tvář se opět zachmuří. „Snažím se a myslím, že některé křesťany miluji. Ale nevím, jestli je miluji skutečnou, zbožnou láskou. Možná o ně pečuji jenom proto, že se ke mně chovají hezky. Také proto, že jsou to takoví lidé, se kterými přirozeně vycházím. Ale jsou také křesťané, které opravdu nemám rád. Snažím se sice

za ně modlit a pomáhat jim, ale cítím se, jako bych jenom předstíral...“

A tak je to s každým oddílem, který cituji. Přivedu ho k těm nejjednodušším testům ze všech.

Každý, kdo užívá jméno Páně [Pána Ježíše], bude spasen. (Ř 10,13)

Vzýval jsi jméno Pána Ježíše Krista? A doposud ho vzýváš? „Ano, jistě,“ odpoví, „ale nevím, jestli to dělám ze srdce. Nevím, jestli to dělám z opravdové víry.“

Frustrace

V tuto chvíli bych mohl cítit rozčarování. Ze všeho, co o Tomášovi vím, je zářným příkladem dobrého křesťana. Pokaždé, když mluví a modlí se, je mi jasné, že miluje Pána Boha, chce, aby bylo Boží jméno oslaveno a aby přišlo Boží království. Podle mého soudu se nad svými hříchy rmoutí mnohem hlouběji než já nad svými. Je pokorný, milující, štědrý až do krajnosti. Vidím, že žije život obětavé poslušnosti Ježíši Kristu a vytrvalosti tváří v tvář skutečnému soužení a odporu.

Skoro to vypadá, jako by byl rozhodnutý nepřijmout, že byl opravdu spasený. Ať už najdu v Novém zákoně jakýkoli test, abych mu ukázal, že je skutečný křesťan, vždycky v sobě najde něco, čím podmínky testu nesplňuje. Hlavně v jeho případě nesmím propadnout malomyslnosti.

Zaprvé, protože je skutečně vystrašený. Velice rád by s jistotou prohlásil: „Ano, jsem si jistý, že náležím Kristu.“ Ale nemůže.

Zadruhé, protože se skutečně snaží být upřímný. Je rozhodnutý nic při sebezkoumání nepřehlédnout. Tam, kde ostatní odmítají brát své hříchy a nedostatky vážně, on každý z nich pozoruje pod lupou a zkoumá, jak závažné jsou.

Zatřetí, protože nevím, co je kořenem jeho problému. Je možné, že jeho bitva se neodehrává jen v duchovní rovině. Součástí jeho osobnosti může být nějaké dědictví, které mu ztěžuje věřit, že je přijatý. Je možné, že byl vychován rodiči, kteří nikdy nebyli spokojeni s ničím, co udělal. Pravděpodobně z něj utvořili osobnost, která vidí jen to špatné a nikdy ne to dobré. Kdyby s ním zacházeli citlivěji, možná by byl schopen vidět ve svém životě znaky milosti a nesoustředil by se tolik na hřích, který ještě zbývá.

Začtvrté, protože musím pamatovat na to, že on i já máme nepřítel. Velkého nepřítel. Jedním z jeho označení je satan, to znamená „žalobce“. A další je ďábel, což pravděpodobně znamená „pomlouvač“. Tento nebohý muž se tak bezúspěšně snaží získat ujištění pravděpodobně proto, že ho satan vytrvale obviňuje – poukazuje na každou chybu, každíčkový hřích a nedostatek. Snad je to satan, kdo vkládá pochybnosti do jeho mysli. A jen nový pohled na Ježíše a jeho milost umlčí satanova obvinění.

Zapáté, protože musím přijmout, že by mohl mít pravdu. Všechno, co jsem slyšel o jeho zkušenostech z minulosti a viděl v jeho životě, mě přesvědčuje, že je skutečně obrácený, ale jsou věci, které

nevidím. Nemohu vidět jeho srdce. Je možné, že opravdovost a horlivost, kterou jsme na něm viděli, jsou čistě jenom přirozeným projevem jeho osobnosti, a ne výsledkem nového narození z Ducha svatého. Je možné, že nakonec mluvím s nespaseným člověkem.

Jak máme postupovat?

Jak mám tedy se svým přítelem pokračovat? (Dovolte mi připomenout, že nemluvím o jediném člověku – obraz Tomáše je složen z mnoha osobností, které se mnou během let hovořili o nedostačném ujištění.) Ať už cituji jakékoli zaslíbení, cítí, že na něj nelze uplatnit. Ať mu ukážu jakýkoli test, vždy najde důvod, proč nesplňuje jeho podmínky. Co dalšího mu ještě mohu říct?

Musím ho přestat nabádat k sebezkoumání. Musím mu říct, aby se místo toho díval na Ježíše. Ať už je věřící, který postrádá ujištění, nebo nevěřící, který celé ty roky žil v klamu, potřebuje se především dívat na samotného Ježíše. William Bridge (anglický nezávislý kazatel) napsal před necelými čtyřmi sty lety: „Jestliže postrádáte ujištění o Boží lásce, pak se musíte a můžete dívat na Krista.“ Dívejte se na mě (říká) a budete spaseni.

Musím mu s tím pomoci. Musím mu pomoci, aby jasně viděl charakter Ježíše, který řekl:

Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven. (J 6,37)

A tak jsem jednal se všemi přáteli, kteří za mnou přišli s problémem ujištění. Otevřeli jsme spolu evangelia a četli jsme

spolu nádherné příběhy o Ježíši a o tom, jak jednal s lidmi, kteří k němu v nouzi přicházeli. Mluvili jsme o Šimonu Petrovi, který mu padl k nohám a řekl:

Odejdí ode mne, Pane, vždyt já jsem člověk hříšný. (L 5,8)

A o ženě s neustávajícím krvácením, která se neodvážila k němu promluvit, ale tajně se dotkla lemu jeho roucha. A o římském setníkovvi, který k němu vyslal posly, aby mu řekli:

Nejsem hoden, abys vstoupil pod mou střechu. (L 7,6)

A o otci, který měl syna mučeného démonem, který vykřikl:

Věřím, pomoz mé nedověře. (Mk 9,24)

A o umírajícím zloději, který volal:

Ježíši, pamatuj na mne, až přijdeš do svého království. (L 23,42)

Následuje otázka pro Tomáše a pro každého, kdo v sobě nevidí nic než selhání a hřích: „Řekni mi, kolik znáš lidí, kteří v nouzi přišli za Ježíšem, požádali o pomoc a byli odmítnuti?“

A jestli můj přítel skutečně poslouchal, odpoví: „Neznám nikoho.“

„Řekni mi tedy, kdyby za Ježíšem přišel někdo, kdo by se popisoval stejně jako ty, co by Ježíš udělal? Představ si člověka, který přišel k Ježíši a řekl mu, že má strach, že byl po celá léta falešným věřícím. Má strach, že má jen mrtvou víru, že nikdy opravdu nemiloval Pána Boha, že nikdy nečinil opravdové pokání a neví, jak na to. Vyhnal by ho Ježíš?“

„Nemyslím si to.“

„Vím, že by ho nevyhnal. Nikdy se neodvrátil od nikoho, kdo za ním přišel

a poprosil ho o pomoc. Tak proč to taky hned neuděláš? Nezáleží na tom, jestli jsi předním byl skutečně spasený. Nezáleží na tom, jestli jsi v minulosti měl mrtvou nebo živou víru. Důležité je, že nyní půjdeš k Ježíši, takový, jaký jsi, a poprosíš ho, aby tě zachránil. Ještě nikdy se neodvrátil od nikoho, kdo přiznal svou chybu a svou potřebu. A nikdy to také neudělá.“

Nakonec tolik nezáleží na tom, jestli jste byli v minulosti skutečně spaseni. Pravděpodobně není možné, abyste si tím byli jistí. Zkoušet rozebírat, čemu všemu jste tenkrát rozuměli a co jste pak cítili, by bylo marné. Kdo z nás si může neomylně pamatovat myšlenky a pocity, které jsme měli před lety? Důležité je, že nyní přijdete k Ježíši. On se nezměnil. Spasitel, který přijímal každého hříšníka, v době, kdy kráčel tady na zemi, jistě přijme i vás.

*Přeložila Iva Suchá, se svolením.
www.evangelical-times.org*

„Jestli to dílo není dobré,
proč jsme s ním někdy začali?
Jestli dobré je,
proč bychom se ho kdy měli vzdát?“
Proč bychom se měli my,
kdo máme Krista Dobyvatele
po našem boku,
bát jednou provždy
dobytého světa?

M. Luther

PROMĚŇUJÍCÍ MILOST V MANŽELSTVÍ (MANŽELKA) IV.

Jim Newheiser

Písmenko R (RESTORE) – VEĎ svého manžela zpět, když zbloudí od Pána. Rád bych se na chvíli zastavil u slov apoštola Petra:

Stejně i vy ženy, podřizujte se svým mužům; i když se někteří z nich vzpírají Božímu slovu, můžete je beze slov získat svým jednáním, když uvidí váš čistý život v bázni Boží. (1Pt 3,1–2)

Jsem velmi vděčný Bohu, že je tato kapitola v Bibli, protože jde o jeden z nejběžnějších problémů, kterému v poradenství čelíme. Je zde žena, která se ve svém postavení snaží následovat Pána, ale ztrácí odvahu, protože si vzala nevěřícího manžela nebo manžel sice vyznává křesťanství, ale ona je nadmíru zklamaná z toho, jak její muž doma funguje. Je sobecký, nelaskavý, je to bruchoun a špatně zachází s penězi. Mnohé takové ženy by rády měly někoho, koho by mohly následovat, manžela, který by je miloval Kristovým způsobem. Některé ženy trpí osamělostí a bolí je, když mě slyší mluvit o tom, jak by se jejich manželé měli chovat. Říkají: „Kdyby se alespoň snažil o některé ty věci, které popisuješ. Co mám dělat?“ Svět by řekl:

„Prostě ho odstříhni a zkus to s někým znovu.“ Písmo však říká – jsi-li v těžkém manželství, důvěřuj Bohu a snaž se změnit svého manžela tím, že se k němu budeš chovat tak, jak si nezaslouží. Co říká tento verš? Beze slov svým jednáním. A to je způsob, který si Bůh může použít ke spáse tvého manžela, a to i v případě, kdy se manžel hlásí ke křesťanství.

Pokud jste však v manželství, ve kterém jste fyzicky napadáni, musíte odejít a zachránit se. Zavolejte si někoho na pomoc, někoho ze sboru nebo zvolte jiný prostředek, stále však usilujte o smíření. Neznamená to ale, že zůstanete a necháte se bít. Tak daleko to nechceme nechat dojít.

Řekl bych, že nejdůležitější slovo našeho verše je první slovo: Stejně. Ženy mohou říct: „To je dobrý nápad. Budu ho milovat, smírím se s jeho sobectvím a budu doufat, že se to zlepší. Ale jak na to?“ Někdy z důvodů rozdělení biblického textu na kapitoly některé věci pomíjíme. Stejně i vy ženy... Stejně jako co? Stejně jako Kristus! Vraťme se do předchozí kapitoly:

K tomu jste přece byli povoláni; vždyť i Kristus trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. On „hříchu neučinil a v jeho ústech nebyla nalezena lest“. Když mu spílali, neodplácel spíláním; když trpěl, nehrozil, ale ukládal vše do rukou toho, jenž soudí spravedlivě. On „na svém těle uzał naše hříchy“ na kříž, abychom zemřeli hříchům a byli živi spravedlnosti. „Jeho rány vás uzdravily.“ (1Pt 2,21–25)

Co si o tom má žena myslet? Jak si má poradit, když bojuje s tím, aby milovala svého manžela, nebo když se necítí milována svým manželem? Stejně jako Ježíš. Když mu spílali, neodplácel spíláním. Jenže když je váš muž superkritický, hříšně se hněvá, říká nenávistné věci, jste v pokušení prohlásit: „Tohle mi nemůžeš dělat, já ti to vrátím, já ti ukážu,“ nebo dokonce: „Odcházím odtud.“ Pokud jste ve fyzickém nebezpečí, tak určitě odejděte, ale i bez násilí toho bude mnoho, s čím Pán chce, abyste se smířily v naději, že si to všechno Bůh použije k proměně vašeho manžela. Hleďte v té situaci na Ježíše a jděte v jeho šlépějích. Když byl Kristus v rukou hříšné autority, jak se s tím vyrovnal? „Vkládal vše do rukou toho, jenž soudí spravedlivě.“ Musíte překonat pokušení, když proti vám manžel hřeší, abyste ho začala peskovat. Tělo je to, co vám říká, abyste se samy za sebe postavily. Před mnoha lety jsem poslouchal křesťanské rádio. Jakási žena volala do vysílání křesťanského psychologa. Svého manžela popsala jako sobeckého bručouna, nic o fyzickém napadání. On jí řekl: „Nesmíte to tolerovat, musíte si určit hranice. On s vámi takhle nemůže jednat.“ Ona odpověděla: „Ale v Bibli se píše, že s ním mám jednat dobře.“ A ten psycholog odpověděl: „To ale nikdy nefunguje.“ Ona se odvolávala na text z 1. Petrovy. Ano, někdy to funguje. Děje se to hned? Ne. Jeden pastor mi vyprávěl, jak jeho matka svým věrným jednáním přivedla k obrácení jeho

otce, který je nyní pastorem sboru. Bůh si to používá.

Peskování manžela funguje jen krátkodobě. Muž se rozhýbe kvůli tomu, aby zastavil to věčné kapání kohoutku. Zaplatí za to, že bude mít klid. Nedělá to však z lásky, dělá to, aby měl pokoj. Po nějaké době se naučí tu neustálou kritiku a peskování neslyšet. Zpátky do Přísloví:

Lépe je bydlet na střeše v koutku než se svárlivou ženou ve společném domě. (21,9)

Nepodlehnete-li pokušení ho peskovat, pak důvěřujete Bohu. Je to těžké a obzvláště tehdy, když jsou v rodině děti. Někdy jde o nehorázný hřích, často se jedná o nedostatek moudrosti, nezdrořilost, nedostatek ovoce Ducha svatého, avšak Bůh po vás chce, abyste se k němu chovala daleko lépe, než si zaslouží, aby tím ve své milosti změnil jeho srdce. Existuje mnoho příběhů s dobrým koncem. Jeden z mých nejoblíbenějších příběhů vyprávěl Spurgeon o ženě, jejíž manžel se pořád opíjel v hospodě. Jednou přivedl své přátele domů, žena vstala a obsluhovala je. Ptali se jí: „Proč to snášíš? Tvůj manžel je opilec a jedná s tebou špatně.“ Ona jim odpověděla: „Můj manžel není věřící. Ke mně byl Bůh moc dobrý. Spasil mě a já si uvědomuji, že možná všechny dobré věci, které kdy můj manžel zažije, budou jen v tomto životě. Proto mu chci v životě dělat co nejvíce radosti a doufat, že ho Bůh jednou spasí.“ Spurgeon dodával: „Jak by neměl být spasen pod takovým vlivem?“

Mnohé ženy v tom selhávají, protože si dělají modlu ze svého manžela nebo ze svého manželství. Myslím, že je to obzvláště těžké, když je manžel věřící. On je však také jen hříšník. Může být ztracený hříšník a Bůh chce, abys odpovídala a reagovala v milosti a v lásce, kterou si nezaslouží. Mnoho žen chce snový nádherný manželský vztah, a když se to nepodaří, jsou zoufalé a nahněvané. Ale opět se podívejme do Jeremjáše:

Toto praví Hospodin: „Proklet buď muž, který doufá v člověka, opírá se o pouhé tělo a srdcem se odvrací od Hospodina. Bude jako jalovec v pustině, který neokusí přicházející dobro. Bude přebývat ve vyprahlém kraji, v poušti, v zemi solných plání, kde nelze bydlet.“ (Jr 17,5–6)

Nejběžnější problém, který vídám u žen, jejichž manželé nejsou zbožnými příklady, je, že ony tak moc touží, aby jejich muž jednal zbožně a podobal se Kristu, a chtějí po něm všechny ty vlastnosti, které dělají manželství ideálním, že když se to nedaří, jakoby uschnou. Říkají: „Můj muž na mě musí zapršet, jinak zemřu.“ Ale Písmo říká, že chceš-li spoléhat na člověka, bude pro tebe velkým zklamáním.

„Požehnan buď muž, který doufá v Hospodina, který důvěřuje Hospodinu. Bude jako strom zasazený u vody; své kořeny zapustil u vodního toku, nezakusí přicházející žár. Jeho listí je zelené, v roce sucha se ničeho neobává, nepřestává nést plody.“ (Jr 17,7–8)

Vaše naděje není v tom, že se váš manžel rychle změní, že budete mít to snové nádherné manželství. Vaše naděje se

upíná k Bohu, a i když vás váš manžel zklame, Bůh vás zachová. Pokud v Boha nedoufáte, budete v pokušení se hodně hněvat.

Petr neříká, že by měly manželky mlčet vždy, když se jejich manžel mýlí. Píše o situaci, kdy je manžel ve vzpouře. V dobrém manželství bude manžel vítat manželčino napomenutí, snahu o napravení jeho omylu.

Nedomlouvej posměvači, aby tě nezačal nenávidět. Domlouvej moudrému a bude tě milovat. (Př 9,8)

Petr říká, že pokud jsi vdaná za posměvače, není důvod ho napomínat. Pokud je však tvůj manžel moudrý, tvoje napomenutí přivítá. Moje žena měla na počátku našeho manželství za to, že poddanost ženy spočívá v tom, že mě nesmí kritizovat. Tohle špatné chápání poddanosti už překonala. Snažil jsem se jí vysvětlit, že když mě vidí hřešit, pomůže mi tím, že mi to řekne. Nechci být slepý, potřebuji její pomoc. V dobrém manželství dá muž jasně najevo, že chce, aby ho manželka vedla k nápravě, pokud dělá něco špatně. Něžně, laskavě, ne tím, že mu jednu vrazíš. Musíš to dělat tak, aby věděl, že jsi na jeho straně. On potřebuje tvou pomoc.

Manžel, který neposlouchá Boha, dává najevo, že nic nechce slyšet, a nechce-li slyšet, tak jen mrháš svým časem. Jednáš-li s ním daleko lépe, než si tvůj manžel zaslouží, chováš se tak, jako se Kristus zachoval k tobě, a tak vlastně následuješ Krista v jeho šlépějích. Když on trpěl pod hříšnou autoritou, byl tichý

a doufal v Hospodina. Když to tak budeš dělat, budeš mít naději, že si to Bůh použije. Někdy přijde výsledek rychle, někdy trvá hodně dlouho, než se dostaví. Neříkej si, že tomu dáš týden a pak uvidíš. Možná budeš čekat hodně dlouho. Ale pokud jsi zakořeněná vedle tekoucí vody, můžeš pořád vzkvétat, i když tvůj manžel nevzkvétá. Není to skvělá zpráva? Tvůj manžel tě nemůže zastavit v tvém duchovním růstu, pokud důvěřuješ v Boha.

Poddanost není absolutní. Žádný manžel nemá právo nařídít své ženě, aby jednala proti svému svědomí a proti Písmu. Když ve Skutcích 5 zakazovali apoštolům zvěstovat evangelium, oni odpověděli:

„Boha je třeba poslouchat, ne lidi.“ (5,29)

Pokud manžel řekne své manželce, aby lhala, aby podepsala nějaký zfalšovaný dokument, musí odmítnout pro větší odměnu od Boha. V případě Ananiáše a Safíry oba lhali Duchu svatému. Ona zemřela, protože se přidala ke svému manželovi a zalhala. Žena má větší zodpovědnost vůči Bohu než vůči svému manželovi. Příkladem mohou být následující texty:

Nezanedbávejte společná shromáždění... (Žd 10,25)

Poslouchejte ty, kteří vás vedou, a podřizujte se jim... (Žd 13,17)

Manželka má právo zúčastnit se bohoslužby a připojit se k církvi, ať už její manžel chce, nebo ne. Nemůže jí v tom bránit. Neříkám, že musí být ve sboru deset hodin týdně, jen aby se dostala

z domu, ale má právo se pravidelně setkávat s Božím lidem a on nemá právo bránit jí vyjít ze dveří, aby uctívala Boha.

Jde také o svědomí – „... cokoli není z víry, je hřích“ (Ř 14,23). Budu upřímný, obvykle to souvisí se sexem. Když manžel vyžaduje něco, co je proti svědomí manželky, neměl by ji k tomu nutit. Mám za to, že nemusím být konkrétní. On nemá právo vyžadovat něco, co jde proti jejímu svědomí, protože to, co není z víry, je hřích.

Podobně žena nemá povinnost snášet fyzické násilí, zanedbávání nebo manželskou nevěru. Má právo být v bezpečí. A tady bych rád varoval. Někdy jdou tyto záležitosti až do extrému. Sotva manžel jednou zvýší hlas, je to hned násilník a žena dostane radu, ať se vystěhuje a rozvede. To ale není zbožná reakce. Na druhé straně jsou případy, kdy jsou ženy v církvi po fyzickém napadení posílány zpátky k manželovi a vedoucí jim říkají: „Když k němu budeš laskavější, jistě to už neudělá.“ To však není nutně pravda. Existují muži, kteří jsou nadmíru zlí, a neříkám, aby sis hned sehnala právníka, ale říkám, že pokud jsi ve fyzickém nebezpečí, tak od něj odejdi. Sbory nemají právo posílat tě zpátky, abys snášela bití. A my církevní vedoucí bychom měli dbát na bezpečí. Pojďme v těchto situacích pomoci manželovi s hříšným hněvem, pojďme ho vést k pokání. Můžeme chtít přivést tento manželský pár zpátky dohromady, ale žena a děti mají právo na fyzické bezpečí.

Věřím tomu, že žena má právo konfrontovat svého muže kvůli jeho hříchu tak, jak je to uvedeno v Matoušovi:

Když tužj bratr zhrěší, jdi a pokárej ho mezi čtyřma očima; dá-li si říci, získal jsi svého bratra. Nedá-li si říci, přiber k sobě ještě jednoho nebo dva...“ (Mt 18,15–16)

Až na to, že tím bratrem je vaše žena. Může nastat situace, kdy nějaký muž, který o sobě tvrdí, že je křesťan, bije svou ženu nebo se k ní chová vulgárně, sleduje pornografii, opíjí se a zakazuje své ženě, aby o tom někomu říkala. Obzvláště tedy pokud muž tvrdí, že je křesťan, má žena právo se s někým poradit a konfrontovat ho ohledně takových závažných hříchů. Muži v takových situacích reagují: „Ty mi máš být poddaná, a ne na mě žalovat.“ To ale není láska, kterou máte mít ke své ženě coby její hlava, o které se mluví v Efezským 5,25. Jednáte-li tak, jste posměvač a blázen.

A co když je váš manžel pasivní a nevede vás? Obvyklý problém. Mnoho mužů nevede, protože nikdy nebyli vystaveni dobrému vedení. Může pomoci, když strávíte nějaký čas s manželským párem, který duchovně vzkvétá. Už jsem viděl manželské páry, které se to musely naučit, nebylo to v nich přirozeně. Někteří muži nejsou vůbec věřící, jiní potřebují vyrůst a dospět, někteří muži potřebují projít procesem uřednictví. Pokud jsi ale zklamaná vedením svého muže, pak ti snad pomůže verš, který miluji:

Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás (Ř 15,7)

Jsi-li zklamaná jeho vedením, ještě to neznámá, že ho nemůžeš přijímat a milovat jako svého manžela. V žádném případě manželovi v jeho úkolu ujmout se vedení nepomůže, pokud má pocit, že je neustále pod obrovským mrakem odsouzení. Bůh tě přijal z milosti, ne kvůli tvým skutkům, a Bůh chce, abys milovala a přijímala svého manžela v milosti, i když ti třeba v některých věcech přináší jen zklamání. Prokaž mu milost.

Ať je vám vzdálena všechna tvrdost, zloba, hněv, křik, utrhaní a s tím i každá špatnost; buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám. (Ef 4,31–32)

Zde je opět motivace pramenící z evangelia. Jak mohu překonat svou hořkost? Jak mohu překonat svůj hněv? Moje tělo mi říká: „On se musí změnit.“ To ti ale tvé tělo lže. Když v poselství evangelia poznáš všechnu milost a laskavost, které se ti dostalo, pak můžeš překonat svou hořkost, prokazovat milost a milosrdenství, i když ta druhá osoba nerozumí tomu, že něco dělá špatně. Povzbuzuj ho, když se snaží vést. Vídám muže, kteří jsou docela pasivní, ale snaží se vést rodinnou bohoslužbu, snaží se udělat nějaký krok ve vedení, ale místo toho, aby se jim dostalo povzbuzení, dostává se jim kritiky: „No, nevím, jestli jsi to měl teologicky úplně správně a modlil ses moc dlouho...“ Opět připomínám, jakmile se objeví malinkatý TULIPánek, rychle ho zalijte, pohnojte, povzbudte.

Nedělejte si modlu ze své touhy po dokonalém manželství. Musíte si uvědomit, že dokonalost se nachází jen v Kristu, prostřednictvím milosti. Jakub říká:

Odkud jsou mezi vámi boje a sváry? Nejsou to právě vášně, které vás vedou do bojů? Chcete mít, ale nemáte. Ubíjíte a nevrážíte, ale ničeho nemůžete dosáhnout. Sváříte se a bojujete... (Jk 4,1–2)

Vaše radost je v Pánu.

On dává zemlennému sílu a dostatek odvahy bezmocnému. Mladíci jsou zemlení a unavení, jinoši se potácejí, klopýtají. Ale ti, kdo skládají naději v Hospodina, nabývají nové síly; vznášejí se jak orlové, běží bez únavy, jdou bez umlění. (Iz 40,29–31)

Jak můžeš překonat svou únavu? Ne tím, že se tvůj manžel změní. Tady se říká, že svou závislostí na Bohu. On tě posílí.

Chci vyjádřit svůj obdiv ženám, které jsou dnes zde a náleží k církvi. Jste ochotné jít proti kultuře, která si myslí, že jste rohožka, a která kritizuje vaše rozhodnutí. Jsem vděčný, že jste zjistily, že skutečná svoboda je v konání Boží vůle a důvěře v Boha.

Rád bych povzbudil i svobodné ženy. Vaše očekávání musí být realistická. I křesťanské romány vám mohou zprostředkovat špatnou představu. Citát jedné křesťanky: „O svatebním dnu jsme se Bůh a já snažili o dva odlišné cíle. Já jsem chtěla být milována a Bůh chtěl, abych se naučila milovat.“ Ale řeknu toto: ať vás ani nenapadne vzít si muže, jehož vedení nemůžete důvěřovat. Rozumějte tomu, co je to poddanost. Nesednete si

přece do auta vedle řidiče, který neumí řídit – na místě spolujezdce můžete sedět třeba i šedesát let. Některé ženy tam usednou, vy to ale nedělejte.

Svobodným mužům bych rád řekl: V Příslloví se píše:

Klamavá je líbeznot, pomijivá krása; žena, jež se bojí Hospodina, dojde chvály. (Př 31,30)

Když si vybíráš ženu, je správné, aby tě fyzicky přitahovala. Ona to chce, očekává to, je to rozumné. Mnohem více by si však svobodný muž měl vážit zbožnosti. Tedy takového charakteru, kdy ti žena bude činit dobro po celý život, bude ti pomocnicí po celá desetiletí. Někteří mladí muži nemají své priority správně seřazené.

Na závěr pár slov k ženatým mužům. Jak bychom měli být vděční Bohu, máme-li ženu, která chce být naší pomocnicí! Měli bychom jí prokazovat úctu, povzbuzovat ji, měli bychom usilovat o to, abychom se jako manželé podobali Kristu, aby bylo lehké nás následovat. Když znáte Krista jako svou hlavu, když znáte jeho lásku, pak jste schopni dostát svým povinnostem.

„Odplácet dobrem za zlo je božské, odplácet dobrem za dobro je lidské, odplácet zlem za zlo je zvířecké, ale odplácet zlem za dobro je dábelské; a od takového zla osvobod' mou duši, ó Bože!“ (Thomas Brooks: *Převzácné léky proti satanovým nástrahám*, vyjde v září 2021)

SPOJENCI UKRYTÍ V LIDSKÉM SRDCI

Jon Bloom

*Výhoda, kterou máme
v evangelizaci*

Jednoho teplého, prašného dne kolem poledne procházel Ježíš s učedníky samařským územím. Unaven cestou usedl u Jákobovy studny, zatímco učedníci odešli do města Sychar, aby nakoupili něco k jídlu. Ke studni přišla samařská žena, aby načerpala vodu, a Ježíš ji požádal, aby mu dala napít (J 4,5–7).

Tak začal jeden z nejslavnějších evangelizačních rozhovorů v historii.

A tento rozhovor je pro nás, křesťany jednadvacátého století, pozoruhodně relevantní, protože v něm Ježíš ukazuje, že v lidském srdci jsou ukryti tajní evangelizační spojenci, jak kdysi poznamenal skotský kazatel James Stewart (*Heralds of God*, str. 53). Tito spojenci jsou hluboce zakořeněné lidské intuice a touhy, které nám mohou pomoci při sdílení evangelia. A pokud stejně jako Ježíš budeme s modlitbou pozorně naslouchat dané osobě i Duchu svatému, můžeme díky těmto spojencům pomoci vnést do života mnohých pravdu a konečnou radost.

Překážky evangelizace

V mnoha ohledech by se tato žena většinou z nás jevila jako nepravděpodobná kandidátka na obrácení. Zaprvé ta žena byla Samařanka, což znamenalo, že patřila k lidem, kteří věřili bludům a uctívali modly, a proto je Židé nenáviděli a zavrhovali. Předpokládali bychom, že nenávisť bude oboustranná. Tato žena byla u studny sama, což znamenalo podle tehdejších společenských zvyklostí na Blízkém východě, že nebude vstupovat do rozhovoru s cizím mužem. To, že přišla ke studni uprostřed horkého dne sama, mohlo znamenat, že byla tamními obyvateli společensky vyloučena.

Jinými slovy, v nastalé situaci existovala celá řada zábran a trapností, kterým by se většina z nás raději vyhnula. Udělali jsme si svůj úsudek a domníváme se, že naše úsilí bude marné. Ale Ježíš motivován láskou, v souznění s Duchem svatým znal její situaci a toužil, aby i ona poznala milost a odpuštění, osvobození a radost. Proto ji oslovil. Všimněte si, jak vedl konverzaci a jak do ní postupně zapojil několik skrytých spojenců.

Skrytí spojenci nepravděpodobného obrácení

Začalo to docela obyčejným, ale provokativním požadavkem:

Dej mi pít. (J 4,7)

Tato jednoduchá žádost ženu zaskočila. Nejenže muž oslovoval ženu bez doprovodu, ale Žid oslovil Samařanku. Tím uznal, že je nositelkou Božího

obrazu, důstojnosti, která ženě náleží. Její hluboké, intuitivní přesvědčení o lidské důstojnosti se stalo jedním ze skrytých spojenců, kteří ji připravili na přijetí milosti a odpuštění, které jí budou nabídnuty.

Poté, s ohledem na bezprostřední kontext jejich rozhovoru, Ježíš použil metaforu žízně v duchovním slova smyslu. Tím otevřel otázku ženiny hluboké neutěšené touhy po trvalé naději, radosti, smyslu a lásce – touhy, která je společná celému padlému lidstvu (J 4,10–15). Ježíš se nenechal odradit její prvotní nechápavostí, skepticismem a až neuctivým komentářem. Šlo mu o její radost, nepotřeboval se hájit. Naopak pokračoval a do rozhovoru zapojil žízeň její duše, jakožto skrytého spojence evangelizace pro její nejvyšší dobro.

Ježíš se citlivě dotkl dalšího velmi nepříjemného místa: skrytá hříšná bolestivá minulost ženy byla poseta troskami rozbitých vztahů, rozpukaných cisteren, které ji nechaly žíznivou a vyprahlou (Jr 2,13; J 4,16–18). Místo toho, aby ji káral, nabídl jí vodu živou, milost a milosrdenství Boží lásky, která by uhasila její žízeň. Její bolest se ukázala být stěžejním skrytým spojencem v srdci (J 4,39), měla totiž neklamnou touhu a potřebu Božího odpuštění, smíření a vykoupení.

Ale bylo třeba vyřešit ještě jednu překážku: A co hluboké, hořké, složité, nepřátelské, po staletí trvající etnické a náboženské neshody mezi Židy a Samařany (Jan 4,19–22)? Všimněte si, na ja-

kém místě konverzace se Ježíš rozhodl situaci vyřešit (ignoroval ženiny námitky v 9. verši). Ježíš poznal, že tato žena potřebuje zakusit Boží péči a laskavost, než bude připravena slyšet, že ona a její předkové neuctívali Boha v pravdě, ale žili v náboženské nevědomosti (J 4,22). Zapojil tedy spojence pravdy, které již znala z židovských písem, ale teprve poté, co získal určitou důvěru.

Zahlédla „Velkou studnu“ a ochutnala živou vodu (J 4,23–24), nechala svůj džbán u Jákobovy studny a rozběhla se do města, aby se o dobrou zprávu, kterou jí Ježíš sdělil (J 4,28–30) podělila s ostatními. A její svědectví bylo v souladu se skrytými spojenci v srdcích mnoha jejích sousedů v Sycharu.

Společní tajní spojenci

Tento evangelizační rozhovor je nepochybně výjimečný, protože Ježíš je výjimečný. Zřídka máme takový nadpřirozený vhled do života někoho jiného – ačkoli někdy mohou být tyto dary dány nebo vnuknuty věřícím Duchem svatým (1K 14,24–25), kdy vyjdou najevo věci skryté v srdci. Stále se však můžeme poučit z toho, jak Ježíš zapojil skryté evangelizační spojence v srdcích svých posluchačů. Možná nebudeme schopni rozeznat vše, co rozpoznal on jako Bůh a zároveň člověk, stále však můžeme klást zvědavé otázky, pozorně naslouchat a modlit se, aby nám Duch pomohl odhalit spojence v každém rozhovoru.

Někteří spojenci jsou specifictí pro konkrétní lidi, jako je trýznivá minulost samařské ženy. Ale existují mnozí spojenci, které Bůh vložil do srdce každého člověka:

- Všichni instinktivně uznáváme záměr ve stvoření (Ř 1,19–20).
- Všichni jsme neodolatelně přitahováni k Boží transcendentní slávě (Ž 8,1–4).
- Všichni máme intuitivní znalosti pro zřetelnosti – stvořený svět, události v něm a naše vlastní životy mají směr a cíl (Sk 17,22–31).
- Všichni hluboko v srdci tušíme, že nihilismus (beznaděj, znechucení, vnitřní prázdnota, nesmyslnost metafyzického naturalismu) není pravdivý (Kaz 3,1–14).
- Všichni víme, že musíme mít naději, abychom mohli jít dál (Ž 43,5; Pl 3,20–24; Ř 15,13).
- Všichni toužíme po radosti (Ž 16,11; 43,4; Kaz 3,12; J 15,11; 1Pt 1,8).
- Všichni intuitivně uznáváme morální zákon (Ř 2,14–15).
- Všichni víme, že jsme přestoupili morální zákon, a všichni do určité míry toužíme po odpuštění, být zbaveni vin (Ř 3,23–26).
- Všichni v různých chvílích zažíváme nespornou touhu po spravedlnosti (Dt 16,19–20; Jb 19,7–11; Př 17,23; Mí 6,8; Mt 12,18–21).
- Všichni máme v srdcích touhu po věčnosti – instinktivně víme, že smrt není naším konečným cílem (Kaz 3,11).

- Všichni si uvědomujeme nejvyšší nádeheru lásky (Mt 22,36–40; J 15,13; 1K 13,13; 1J 4,7–8).

Když tvrdím, že všechny tyto věci jsou nám společné, neznamená to, že je všichni přiznáváme, uznáváme ve stejné míře nebo je stejně interpretujeme. Přesto jsou součástí univerzální lidské zkušenosti. Skutečnost, že o nich neustále diskutujeme a hovoříme, je důkazem jejich přítomnosti. Jsou to vnitřní svědkové a ukazatelé existence a přirozenosti Boha. V této podobě se stávají spojenci našeho evangelizačního úsilí a poslání.

Vezměte je ke studni

V ten horký, prašný den na svahu hory Gerizim se sám Pán stal jedinečným a významným naplněním slov dávného proroka:

Jak líbezná je, když po horách jdou nohy toho, jenž poselství nese a ohlašuje pokoj, jenž nese dobré poselství a ohlašuje spásu, jenž Sijónu hlásá: „Tvůj Bůh kraluje!“ (Iz 52,7)

Pán Ježíš zapojil skryté spojence evangelia, kteří již pobývali v srdci nepravděpodobné konvertitky, aby ji přivedl ke zdroji živé vody, kterou tak zoufale potřebovala a po které toužila. Není to v zásadě také náš příběh?

Pokud jde o evangelizaci, příliš snadno se necháme odradit, zvláště když očekáváme, že se pravděpodobně setkáme s negativní odezvou. Může se nám zdát, že nejsme s dotyčným nahládkou na stejnou vlnu, nejsme na stejné úrovni, že ho stejně nepřesvědčíme

a evangelium bude odmítnuto jako bláznovství (1K 1,22–25).

Ve skutečnosti to není pravý důvod, proč bychom se měli bát. Většinou máme výhodu, protože stejně jako Ježíš toho dne u studny poblíž městečka Sychar, máme v srdcích posluchačů skryté spojence. A pokud jim pozorně a s modlitbou nasloucháme, Duch svatý nám ukáže, jak je zapojit. Pokud jde o Boží moc v evangelizaci, máme výhodu (1K 1,18):

Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé (1K 1,25).

Abychom mohli sdílet dobrou zprávu i s nejméně zarytými a nejodolnějšími odpůrci, nemusíme být odborníky na apologetiku ani vyškolenými teology. Často stačí pozorně a trpělivě naslouchat, zabývat se o to, jaké mají problémy, a pak jim ukázat, kde najít živou vodu, kterou tak zoufale potřebují. Nemusíme se starat o to, co si o nás pomyslí nebo zda je přesvědčíme. I my se můžeme spolehnout na tajné spojence, kteří oné osobě pomohou dosáhnout nejvyšší radosti.

Jon Bloom slouží jako učitel a spoluzakladatel služby Desiring God.

*Přeložila Klára Steiger
z www.desiringgod.org*

Všichni máme v srdcích touhu po věčnosti – instinktivně víme, že smrt není naším konečným cílem.

Kazatel 3,11

POKRAČUJÍCÍ DÍLO KRISTOVO

Timothy Cross

„Kristovo dokonané dílo“ je jednou z nejvzácnějších doktrín protestantů. Když Kristus zemřel na kříži, vykonal vše potřebné, aby nás zachránil pro věčnost. Ke Kristově dokonalé oběti nemůže být nic přidáno ani z ní nemůže být nic odebráno. Jeho smrt splatila plnou cenu za naši věčnou spásu – pokud v něho věříme.

Když Ježíš okusil octa, řekl: „Dokonáno jest.“ A nakloniv hlavu, skonal. (J 19,30) Kristus však přinesl za hříchy jedinou oběť, navěky usedl po pravici Boží. (Žd 10,12)

Přestože je Kristovo dokonané dílo principiální pravdou evangelia, je také pravda, že Bible hovoří o „nedokončeném Kristově díle“, tedy o tom, co Pán Ježíš v současnosti pro svůj lid koná. Bible učí, že Kristovo záchranné dílo spasení bylo na kříži dokonáno, ale ještě není u konce. To znamená, že pokračuje a bude pokračovat, dokud nebude spasen každý Boží člověk k životu bez hříchu. Podle Písma existují přinejmenším čtyři pojetí pokračujícího Kristova díla:

1. Záchrana ztracených

Kristus ještě neukončil působení na hříšníky, které k sobě aktivně přitahuje. Ježíš prohlásil:

A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnou všechny k sobě. (J 12,32)

Aby mohlo být jeho dílo na Kalvárii dokončeno a mohlo změnit životy jednotlivců v současnosti, musí působit na lidské duše. Kristus dnes svým svatým Duchem k sobě přitahuje hříšníky, usvědčuje je z hříchu a stavu ztracenosti a dává jim spásnou víru.

Malý Westminsterský katechismus říká: „Účinné povolání je dílo Ducha Božího, kterým on nás přesvědčuje o našem hříchu a o naší bídosti, osvětluje naši mysl k poznání Krista, naši obnovuje vůli, a tak nás přesvědčuje a uschopňuje, abychom se chopili Pána Ježíše Krista, jenž je zdarma nabízen v evangeliu.“

Definice křesťana jako někoho, kdo byl Kristem přitáhnut ke Kristu, je stejně pravdivá jako definice křesťana jako člověka, který je ospravedlněn vírou, vykoupěn krví a spasen milostí. Petrova vyčerpávající definice křesťana zní:

[Křesťané] „byli předem vyhlédnuti od Boha Otce a posvěceni Duchem, aby se poslušně odevzdali Ježíši Kristu a byli očištěni pokropěním jeho krví.“ (1Pt 1,2)

2. Ježíš se přimlouvá

Druhou součástí pokračujícího Kristova díla je přimlůva. Ježíš se za svůj lid modlí, což náleží k jeho službě jakožto našeho velekněze.

„Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás!“ (Ř 8,34)

„Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně.“ (Žd 7,25)

J. I. Packer nám poskytuje vynikající definici Kristova neustávajícího přimlouvání se za ty, kteří mu patří: „Kristovy přimlůvy jsou tou nebeskou činností..., jíž zajišťuje, aby nebyl zklamán nikdo z těch, kdo skrze něho přicházejí k Bohu, aby chválili jeho jméno, důvěřovali mu, že se jim dostane odpuštění, přístupu, milosrdenství a pomoci v době nouze a nejvyšší slávy. ... Je to jisté a neomylně účinné“ (*Boží slova*, J. I. Packer, s. 118).

Zemřel; ale znovu žije, u trůnu stojí a jak byl zabit, nám ukazuje, vztahuje k nám své propíchnuté dlaně. Náš kněz zůstává a případ obhajuje nás, kteří jsme přestoupili jeho zákony.

3. Svaté zachovává

Kristus ještě nedokončil dílo zachování spasených hříšníků. On nám vydobyl bezpečí a průběžně nás v bezpečí udržuje. Pokud byly překážky našeho přijetí víry v Krista veliké, lidsky řečeno, překážky našeho vytrvání ve víře nebudou o nic menší.

Čelíme neustálému boji proti světu, tělu a ďáblu, a to vše nás ohrožuje ve snaze udělat z nás ztroskotance a oddělit nás od Spasitele. Bible však učí věčnou jistotu, ujištění, že Kristus zachovává ty, kteří mu patří.

Ježíš je silnější než satan nebo hřích. Ježíš sám nás ujišťuje:

„Moje ouce slyší můj hlas, já je znám, jdou za mnou a já jim dávám věčný život: nezhynou navěky a nikdo je z mé ruky nevyrvou.“ (J 10,28)

Bible učí o věčné jistotě spasených, těch, kdo jsou sjednoceni s Kristem. Kristus, který nám vydobyl na kříži věčný život, je přece Král králů. Neexistuje vyšší moc, než je on. Pavel je přesvědčen, že nás nic v celém stvoření nemůže odloučit od Kristovy lásky:

„Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ (Ř 8,38–39)

Malý Westminsterký katechismus vysvětluje, že jeho královský úřad je součástí vykupitelského díla, uvádí: „Kristus vykonává úřad krále tím, že si nás podmaňuje, panuje nad námi a obhajuje nás a také omezuje všechny své i naše nepřátele a vítězí nad nimi.“

Kristus je nekonečně hoden naší víry a důvěry. Nenechá nás odejít. Některá z posledních zaznamenaných slov apoštola Pavla bylo sebevědomé ujištění:

„Pán mě vysvobodí ze všeho zlého a zachová pro své nebeské království. Jemu patří sláva na věky věků, amen.“ (2Tm 4,18)

Tato slova si mohou přivlastnit všechny Boží děti.

4. Příprava příbytku

Kristus odešel k Otci, aby připravil slavné příbytky v nebi pro všechny, kdo mu

patří. Pamatujte na ta známá slova, která Spasitel pronesl v horní místnosti:

„V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo [doslova: ‚místo pobytu‘].“ (J 14,2)

Přemýšlejte o tom! Připravuje pro vás místo, místo ve slávě, v Božím domě, pro všechny, za které zemřel, aby je uvedl do nebeského království. Jaké to místo musí být? Slavný, věčný domov křesťana bude určitě tak úžasný, že to nelze vyjádřit slovy.

Pokud jste tedy křesťané a vaše víra je založena na Kristově dokonaném díle vykoupění na Kalvárii, můžete se rovněž radovat a těšit z jeho pokračující práce, která se týká přímo vás.

Kristus má nějaké nedokončené záležitosti! Dnes pro vás pracuje! Láskyplně vás k sobě přivinul. Prosí za vás a udržuje vás pod ochranou své oběti na Kalvárii. Chrání vás před každým zlem a v úžasné milosti pro vás připravuje nádherný domov v nebi – dům v samotném Otcově domě.

Odešel jsi před námi, Pane, abys nám připravil místo, abychom mohli být tam, kde jsi ty, a mohli vidět Boží tvář. Myslete na domov v nebesích, na břehu řeky světla, tam, kde jsou všichni svatí, nesmrtelní a spravedliví, oděni šatem nebeským.

*Přeložila: Klára Steiger
z Evangelical Times, se svolením.
www.evangelical-times.org*

MŮŽEME DŮVĚŘOVAT EVANGELIÍM? II.

Štěpán Rucki

V předchozím čísle IDEY jsme publikovali první část recenze knihy a také přednášky Petera C. Williamse s názvem „Můžeme důvěřovat evangeliím?“. V tomto čísle chceme ještě pokračovat dalšími myšlenkami z těchto zdrojů.

Který Ježíš?

Jméno *Ježíš* je alternativou starozákonního jména *Jošua* a bylo šestým nebo sedmým nejčastějším mužským jménem v tehdejší Palestině (podle Richarda Bauckhama). V kontextu takové popularity vyvolávalo vždy jméno Ježíš bez dalšího upřesnění otazník, o kterého Ježíše se jedná. Pro nás to může být nepochopitelné, protože v raném křesťanství stejně jako v dnešní době lidé mají k tomuto jménu zvláštní úctu, a tak se s ním prakticky nesetkáváme.

Právě takové upřesňování jména Ježíš, které bylo nutné v kontextu tehdejších jmen v Palestině, vidíme i v evangeliích. Při tom je zajímavé, že autoři evangelií jej nazývají pouze Ježíšem, když je to v kontextu knihy jednoznačné. V jiných situacích je nutné upřesňování:

Učedníci šli a učinili, co jim Ježíš přikázal. Přivedli oslici i oslátko, položili na ně pláště a on se na ně posadil... Když vjel Ježíš do Jeruzaléma, po celém městě nastal rozruch; ptali se: „Kdo to je?“ Zástupy odpovídaly: „To je ten prorok Ježíš z Nazareta v Galileji.“ (Mt 21,6–7.10–11)

Zde to vidíme velmi konkrétně – učedníci šli a učinili, co jim Ježíš přikázal. Zástupům však nestačilo říct, to je Ježíš, protože osob s takovým jménem bylo mnoho.

Nebo podívejme se do 26. kapitoly Matoušova evangelia:

Ježíš odpověděl (veleknězi): „Ty sám jsi to řekl. Ale pravím vám, od nynějška uvidíte Syna člověka sedět po pravici Všemohoucího a přicházet s oblaky nebeskými.“... Petr seděl venku v nádvoří. Tu k němu přistoupila jedna služka a řekla: „I ty jsi byl s tím Galilejským Ježíšem!“... Vyšel k bráně, ale uviděla ho jiná a řekla těm, kdo tam byli: „Tenhle byl s tím Nazaretským Ježíšem.“ (Mt 26,64.69.71)

Obdobně píše i evangelista Marek při setkání Ježíše se slepým žebrákem, jménem Bartimaios:

Když uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, dal se do křiku: „Ježíši, Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“ (Mk 10, 47). Podobně je to i u Lukáše (L 18,37–38).

Pokud se tato událost skutečně stala, pak byla naprosto nutná specifikace, o kterého Ježíše šlo.

Zajímavé je také místo z evangelia podle Jana 9,11, které by zdánlivě protiřeklo tomu, co jsme doposud tvrdili. Zde uzdravený slepec říká, že „člověk jménem *Ježíš* udělal bláto, potřel mi oči...“

Jméno Ježíš je zde uvedeno bez specifikace. Tento text však ukazuje na neznalost uzdraveného. Jinak řečeno: uzdravil jej nějaký člověk jménem Ježíš (ale uzdravený tehdy ještě přesně nevěděl který). Celý tento příběh tak znovu potvrzuje, že se jméno Ježíš muselo v tehdejší Palestině vyskytovat často a že v této fázi příběhu (kdy byl dotazován farizej) ještě uzdravený člověk Ježíše příliš neznal (ale brzy se pak o něm dozvěděl více).

Jak jsme již psali minule, vše nasvědčuje tomu, že různé detaily, které velmi dobře zapadají do tehdejšího historického kontextu (a tehdejších reálií), ukazují na vysokou kvalitu a přesnost svědectví evangelíí.

Jsou zapsaná slova Pána Ježíše autentická?

V evangelíích nacházíme mnoho záznamů přímé řeči Pána Ježíše, stejně jako jeho rozhovory s jeho okolím. Můžeme je prozkoumat co do jejich autenticity? Jak si můžeme být jisti, že jde o jeho doslovné citace?

Zde si musíme trochu objasnit rozdíl, jak jsou citace chápány dnes a jak to bylo kdysi. Uvozovky byly zavedeny někdy v 16. století. Ty změnily chápání přímé řeči tak, že dnes citování něčího výroku vyžaduje dvě pravidla:

1. aby žádné slovo nebylo z citátu vynecháno bez označení této skutečnosti pomocí teček,

2. aby žádné slovo nebylo přidáno nebo změněno bez označení této změny v hranatých závorkách.

Musíme si uvědomit, že v době, kdy byla zapsána evangelia, tato dvě pravidla neexistovala. To ovšem neznamená, že by lidé ve starověku, přestože nedodržovali současné konvence při citování, nevěděli, co znamená přesné citování. Nicméně ve starověké kultuře byla možná v této oblasti určitá svoboda, která nám dnes není známa.

Avšak znovu zdůrazňuji, že to neznamená, že by věrná citace mohla obsahovat cokoli. V tehdejšímu judaismu vidíme mnoho snah o *učení se zpaměti* výrokům, které tehdejší rabíni říkali. Období prvních dvou století po Kristu jsou v judaismu často označována jako tannaické období – od slova *tannaim* (č. množné *tanna*), které označovalo někoho, kdo se učil slova z ústní tradice nazpaměť. Rabínská důvěra v učení se nazpaměť byla tak vysoká, že dokonce zakazovali slova z ústní tradice zapisovat.

Různí vědci se shodují v tom, že mnohé texty z judaismu – jako mišny (zapsané ve 3. století), talmud (jeruzalemský či babylonský zapsán v 5. respektive 6. století) nebo tzv. masoretské texty (zapsané mezi 6. a 9. stoletím) obsahují informace z prvního století.

Pán Ježíš jako rabín

Evangelia představují Pána Ježíše jako *učitele*. V evangelíích je asi 195 narážek na učedníky – jako na jednotlivce či skupiny. Čtyřicetpětkrát je napsáno, že učil,

čtyřicetkrát je o něm zmínka jako o učiteli a dvanáctkrát se o něm mluví jako o rabínu.

Ježíš byl tedy podle všeho skutečným učitelem a rabínem, který měl 12 učedníků. A pokud tato slova chápeme skutečně v tehdejší kontextu a významu, znamená to, že používal memorování (tedy tehdejší techniky učení) svých řeční. Evangelia sama o sobě nám o tom dávají vnitřní svědectví. Podívejme se spolu alespoň na několik textů, v nichž se výroky Pána Ježíše opakují.

Matouš ukazuje, že se Pán Ježíš opakoval. Vidíme to např. na jeho výročích o cizoložství (srovnej Mt 5,32 a Mt 19,9) nebo o protivení se hříchu až do tělesného zmrzačení (srovnej Mt 5,29–30 a Mt 18,8–9). Stejně je to patrné z opakování myšlenky „milosrdenství chci, a ne obět“ (srovnej Mt 9,13 a Mt 12,7) nebo o svazování a rozvazování (srovnej Mt 16,19 a Mt 18,18). Matouš také opakuje Ježíšův výrok o hoře, která se v důsledku víry zdvihne a posune (srovnej Mt 20,17 a Mt 21,21).

Stejně prvky opakování zachycují Marek, Lukáš i Jan. Marek opakuje myšlenku o poslouchání a neslyšení (srovnej Mk 4,12 a Mk 8,18), Lukáš mluví opakovane o světle a jeho postavení na svícen, aby bylo vidět (L 8,16 a L 11,33), a Jan opakuje myšlenku, že Pán Ježíš je dobrý pastýř (J 10,11 a J 10,14).

Pán Ježíš navíc učil způsobem, který se dobře pamatoval. V podobenství o třech ztracených věcech se objevuje schéma, které se zapamatuje velmi snadno:

- ztratila se jedna ovce ze sta,
- ztratila se jedna mince z deseti,
- ztratil se jeden syn ze dvou.

Můžeme tedy shrnout, že Pán Ježíš jako skutečný učitel (rabín) učil skrze opakování, používal mnemotechnické pomůcky na zapamatování a byl velkým učitelem co do obsahu.

Podobenství

Není úplná shoda co do počtu podobenství v evangeliích, protože neexistuje shoda co do způsobu jejich počítání. Zatímco v synoptických evangeliích je jich kolem čtyřiceti, v Janově evangeliu není zřejmě ani jedno. Existuje více důvodů, proč se můžeme domnívat, že Pán Ježíš je autorem mnoha z těchto podobenství:

1. I když židovské zdroje často přisuzují podobenství rabínům, v židovských textech – ať už starozákonních či ve svitcích od Mrtvého moře – je jich poměrně málo. Žádná nejsou uváděna v apokryfech a velmi málo je uvedeno v časných křesťanských zdrojích mimo samotný Nový zákon. Podobenství jsou židovský žánr, avšak časově spadají na jedné straně do období po starozákonní době a na druhé straně jsou omezena na dobu, než se křesťanství stávalo méně židovské.

Můžeme říct, že se objevila téměř najednou a pak poměrně rychle vymizela. Ukazuje to na zdroj v časném křesťanství.

2. Některá Ježíšova podobenství – podobenství o rozséváči, o dobrém Samařanovi, o marnotratném synu jsou ve své podstatě mistrovská díla. Ukazují na to, že jejich autorem byl genius – zakladatel nového náboženství s velmi hlubokou znalostí židovství na jedné straně, avšak současně přínášející něco zcela nového na straně druhé.

Podívejme se nyní z tohoto pohledu trochu blíže na kompozici podobenství o marnotratném synu:

V příběhu marnotratného syna (MS) se prolíná mnoho momentů ze života patriarchů. Celé podobenství, které je složeno z těchto prvků, však vytváří zcela nový příběh s daleko hlubším obsahem. To ukazuje na genialitu Pána Ježíše.

Podobenství o marnotratném synu a starozákonní motivy

Jsou zde momenty, které navazují na starozákonního *Jákoba a Ezaua*. V podobenství o marnotratném synu měl otec dva syny (L 15,11). Když si položíme otázku, který otec měl ve Starém zákoně dva syny a pouze dva syny, pak je to Izák, který měl *Jákoba a Ezaua*. Mezi oběma příběhy vidíme zřetelné paralely. Zatímco v podobenství si mladší syn násilím vymohl svůj podíl majetku ještě za otčova života, ve starozákonním příběhu mladší syn podvádí staršího (okradl ho o jeho prvorozenství). Starší bratr se zlobí v obou případech.

Nacházíme však i protiklady. Mladší bratr (*Jákob*) odchází do daleké země

bez ničeho, ale vrací se bohatý, v podobenství o MS je to opačně. Oba příběhy jsou si tedy v něčem podobné, v něčem se liší, ale mnoho motivů se opakuje. Například při setkání *Jákoba s Ezauem* se Ezau „k němu rozběhl a objal ho, padl mu kolem krku a políbil ho; oba zaplakali“ (Gn 33,4). V podobenství o MS „otec ho spatřil a hnut lítostí běžel k němu, objal ho a políbil“ (L 15,20).

Podobenství o MS však obsahuje i motivy ze starozákonního příběhu o *Josefu egyptském*. Opět zde vidíme podobnosti: Oba šli do daleké krajiny, v zemi byl hlad. Navíc jsou to jediná místa v Písmu, kde oba účastníci (tj. Josef i MS) byli náhle poctěni a zbohatli:

A farao sňal z ruky svůj prsten, dal jej na ruku Josefovu, oblékl ho do šatů z jemné látky a na šíji mu zavěsil zlatý řetěz. (Gn 41,42)

Ale otec rozkázal svým služebníkům: „Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy.“ (L 15,22).

Oba – tedy Josef i MS, byli považováni za mrtvého:

Izrael Josefovi řekl:

Ted' už mohu zemřít, když jsem spatřil tvou tvář a vím, že jsi ještě živ. (Gn 46,30)

Otec říká:

„Protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.“ A začali se veselit. (L 15,24)

Současně vidíme v obou příbězích i protiklady: Marnotratnému synovi v daleké krajině nikdo jídlo nedal, ale Josef nakrmil své bratry. Dalším rozdílem je, že Josef odpustil svým bratrům, starší syn nikoliv.

V podobnosti o MS se objevují i motivy z příběhu o *Abrahamovi*, který je prototypem otce. Slovo *rychle* se objevuje v Písmu pouze dvakrát. V příběhu o MS:

Otec však řekl svým otrokům: „Přineste rychle to nejlepší roucho a oblečte ho, a dejte mu na ruku prsten a na nohy sandály.“ (L 15,22 ČSP)

Abraham pospíchal do stanu k Sáře a řekl: „Rychle zadělej tři míry jemné mouky a udělej podpopelné chleby.“ (Gn 18,6)

Je zde i několik společných motivů z příběhu o *Jákovovi* a *Lábanovi* (Gn 31):

Tu se Jákob rozhněval... (Gn 31,36)

Starší syn:

I rozhněval se a nechtěl jít dovnitř.“ (L 15,28)

Jákob Lábanovi říká:

Celých dvacet let jsem ti v tvém domě sloužil: čtrnáct let za tvé dvě dcery a šest let za tvůj brav. Mou mzdu jsi změnil desetkrát. (Gn 31,41)

V podobnosti o MS vyčítá starší syn otci:

Tolik let už ti sloužím a nikdy jsem neporušil žádný tvůj příkaz; a mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. (L 15,29)

Tyto skutečnosti ukazují na perfektní znalost Písma u Pána Ježíše a na jeho schopnost vytvořit ze starozákonních motivů zcela nový příběh s mnohem větší hloubkou. Ukazuje to na genialitu našeho Spasitele. Když lidé, kteří znali starozákonní Písma, slyšeli něco takového, byli tím ohromeni a žasli nad jeho moudrostí (Mt 7,28; 13,54; 22,33; Mk 6,2; 11,18 a další). Ukazuje to také

na provázanost Písma, tedy na skutečnost, že se starozákonní Písma naplňují v Pánu Ježíši a že se starozákonní obrazy stávají v Kristu novou realitou!

Bylo Ježíšovo učení zkresleno překladem z aramejštiny?

Mnoho teorií tvrdí, že Ježíšovo učení bylo zkresleno překladem z jeho rodné aramejštiny do řečtiny. Překlad z jednoho jazyka do druhého může být určitým problémem, ale většinou nedochází ke ztrátě smyslu textu. Navíc otázkou jsou jazykové znalosti Pána Ježíše. Dlouho se mluvilo o tom, že Pán Ježíš mluvil pouze aramejsky. A skutečně Marek znamenal slova Pána Ježíše v aramejštině.

Při vzkříšení dcerky představeného synagogy čteme, že ji vzal za ruku a řekl „Talitha kum“, což znamená: „Děvče, pravím ti, vstaň!“ (Mk 5,41). Nebo při uzdravení hluchoněmého vzhlédl k nebi, povzdechl a řekl „Effatha“, což znamená „otevři se“ (Mk 7,34).

Avšak názor, že tehdejší Palestina byla oblastí, kde se mluvilo výlučně aramejsky, se blíží spíše mýtu než tvrdým historickým datům. Od doby Alexandra Velikého (356–323 před Kristem) byl vliv řečtiny v této oblasti velmi významný. Dokonce židovská rada vládnoucí v Jeruzalémě měla název řeckého původu – Sanhedrin (řecky *synedrion*). Ježíš pocházel z Nazareta, které bylo vzdáleno asi 6 km od města Cipori, které bylo v Ježíšových časných letech hlavním městem Galileje. Cipori bylo do velké

míry židovské, ale vlivy jiné kultury byly značné. Byl zde přítomen římský amfite-
átr. Jelikož povoláním Pána Ježíše i jeho
otce bylo tesařství (řecky *tekton*, což zna-
mená spíše stavař), je docela možné, že
se podíleli na různých stavebních dílech
v okolí a museli přicházet do kontaktu
s řecky mluvícími lidmi. Navíc jakéko-
liv podnikání v té době nebylo možné
provozovat bez znalosti řečtiny, protože
v řečtině byly i nápisy na mincích. Taktéž
většina pohřebních textů z tehdejší Pa-
lestiny je v řečtině. Z těchto důvodů lze
tvrzení, že Pán Ježíš nemluvil řecky, vel-
mi dobře zpochybnit.

Uměl Pán Ježíš řecky?

Ježíšovy promluvy někdy v řečtině uka-
zují známky slovních hříček. Konkrét-
ně se to týká blahoslavenství, jak jsou
zapsána u Matouše 5,3–11. První čtyři
blahoslavenství začínají na písmeno „pí“
a všechna z nich obsahují opakování pís-
men a určité prvky rýmu, které naznaču-
jí, že Pán Ježíš mohl tehdy učit v řečtině.
Navíc by tento zvláštní rým umožňoval
také lepší zapamatování textu u tehde-
jších posluchačů.

Názor, že by Pán Ježíš mohl tehdy vy-
učovat v řečtině, zapadá také do místa,
kde toto vyučování probíhalo. Přicházeli
za ním lidé z různých oblastí:

*A velké zástupy z Galileje, Desetiměstí, z Je-
ruzaléma, Judska i ze Zajordání ho následova-
ly. (Mt 4,25)*

Sdružení desíti měst (Dekapolis) zahr-
novalo města značně ovlivněná řeckou
kulturou.

Z toho samozřejmě neplyne, že Pán
Ježíš vždy nebo většinou učil v řečtině,
ale ukazuje to na skutečnost, že komu-
nikace musela v tomto multilingválním
prostředí probíhat bez větších problémů
a lehce překračovala jazykové bariéry.

Dva ze dvanácti učedníků – Ond-
řej a Filip – měli řecká jména. Tito dva
učedníci jsou představováni jako pro-
středníci v přístupu řeckých poutníků
k Pánu Ježíši:

*Někteří z poutníků, kteří se přišli o svátých
klanět Bohu, byli Řekové. Ti přistoupili k Fili-
povi, který byl z Betsaidy v Galileji, a prosili
ho: „Pane, rádi bychom viděli Ježíše.“ Filip šel
a řekl to Ondřejovi, Ondřej a Filip to šli říci Je-
žíšovi. (J 12,20–22)*

Ježíš tedy s nimi mohl komunikovat
v řečtině nebo mohl být simultánně pře-
kládán do řečtiny anebo schválil překlady
svých slov do řečtiny. Existuje více
možností. Navíc mnoho řeckých slov
tehdy pronikalo do aramejštiny, což ješ-
tě lépe umožňovalo překonání jazyko-
vých bariér.

Pán Ježíš pravděpodobně mluvil řecky
s již zmiňovanými Řeky, kteří ho chtěli
vidět. Zřejmě takto konverzoval i se set-
níkem (Mt 8,5–13) a se Syrofeničankou,
kteřá byla Řekyní:

*Ta žena byla Řekyně, rodem Syrofeničanka,
a prosila ho, aby toho démona z její dcery vy-
hnal. (Mk 7,26)*

Ve stejné řeči možná probíhala konver-
zace i s herodiány (Mk 12,13).

Navíc je v Janově evangeliu narážka,
zda Pán Ježíš neodešel do řecké diaspo-
ry učit pohany:

Židé si mezi sebou řekli: „Kam tento hodlá jít, že my ho nenajdeme? Chce snad jít do řecké diaspory a učit pohany?“ (J 7,35)

V jakém jazyce je asi mohl učit?

Závěr

Pokud tedy chceme odpovědět na otázku, zda můžeme důvěřovat evangeliím, že zaznamenala přesně slova Pána Ježíše, máme mnoho důvodu, proč může být tato odpověď souhlasná. Je to z důvodu Ježíšova způsobu vyučování, použitého žánru – zejména podobenství a úrovně slovního souladu. I když se

způsob citace v této době neřídil současnými pravidly, máme mnoho důvodů se domnívat, že většina rčení Pána Ježíše byla díky memorování a mnohým mnemotechnickým pomůckám zachycena doslovně. A navíc aramejšтина nebyla při záznamu těchto slov překážkou, jelikož mnohé naznačuje, že pokud Pán Ježíš nemluvil aktivně řecky, pak byl obklopen lidmi, kteří byli schopni jeho slova precizně přeložit, a navíc multilingvální prostředí v tehdejší Palestině umožňovalo poměrně snadné překonání jazykových bariér.

MÁTE OTÁZKU?

MŮŽE ZNOVUZROZENÝ KŘESŤAN ZTRATIT SPASENÍ?

Odpovídá pastor
John Piper.

Biblická odpověď na otázku je zřejmá; jasné, důrazné, radostné a slavné „ne“. Znovuzrozený člověk, který přešel ze smrti do života, nemůže být duchovně mrtvý ani se nemůže vrátit do stavu před znovuzrozením. Uvedu několik

biblických principů a vynosnažím se, abych se držel co nejbližší významu textu, nejen teologie.

Žádní odpadlíci

Znovuzrozením člověk získává život, přesněji věčný život:

A to je to svědectví: Bůh nám dal věčný život, [dává nám věčný život] a ten život je v jeho Synu. (1J 5,11)

Nedal nám tedy dočasný život. Dal nám věčný život a znovuzrozený člověk je účastníkem věčnosti budoucího věku.

Dalším významným důvodem jsou slova z listu Římanům:

Ty, které předem určil, ty také povolal; které povolal, ty také ospravedlnil, a které ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy. (Ř 8,30)

Oslavení je neoddělitelnou součástí trvalého spasení. Tento verš říká, že všichni povolání (aniž by někdo odpadl) jsou ospravedlnění a všichni ospravedlnění (aniž by někdo odpadl) jsou oslaveni, tedy uvedeni do slávy.

Z toho plyne jediný závěr: Pokud jste byli povoláni ke znovuzrození, nemůžete své spasení ztratit. A dovolím si tvrdit, že být povolán a být znovuzrozen jsou rovnocenné biblické kategorie. Budeme ospravedlnění a budeme oslaveni, protože jsme byli povoláni – což znamená, že jsme byli znovuzrozeni.

Byli jsme povoláni k životu

Způsob povolání, o kterém mluví Pavel v listu Římanům 8,30, je obdobou Ježíšova povolání mrtvého Lazara z hrobu:

Lazare, pojď ven! (J 11,43)

Toto povolání tvoří nový život a dostalo se ho každému křesťanovi. Kdo uvěřil, stal se Božím dítětem. Boží svrchované povolání stvořilo život. A nejen to, s voláním a vyvoláním je spojen i příslib.

Ukažme si několik příkladů zaslíbení, které toto spojení potvrzují:

Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvěť ... do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. (1Te 5,23–24)

Za uvedeným veršem stojí následující myšlenka: Pokud jste byli povoláni, Bůh je věrný. Budete zachováni až do onoho dne.

Stejně ujištění vidíme v 1. Korintským 1,8–9:

[Kristus] vám bude oporou až do konce, abyste v onen den našeho Pána Ježíše Krista nebyli obviněni. Věrný je Bůh, který vás povolal do společenství se svým Synem, naším Pánem Ježíšem Kristem. (1K 1,8–9)

Nyní se tedy můžeme vrátit zpět a odpovědět, proč jsou všichni povolání ospravedlnění a všichni ospravedlnění posvěceni a uvedeni do slávy (Ř 8,30) – protože Bůh je věrný. Nic není automatické.

Zachování vyvolených

Mnoho lidí je přesvědčeno, že věčné zabezpečení je něco jako očkování. Myslí si: „Když mi bylo 6 let, modlil jsem se k Bohu a Bůh mě naočkoval do ramene. Proto se nemohu nakazit nemocí zatracení.“ Tak to ale není. Připomíná to spíš celoživotní terapii s lékařem, který říká: „Jsi můj pacient. Když budeš věnovat pozornost tomu, co ti radím, zachovám tě až do konce.“

Povolání, ospravedlnění, zachování předurčených až do konce je zabezpečeno platnou smlouvou. Jeremjáš 32,40 patří k mým nejoblíbenějším veršům o vytrvalosti svatých:

Uzavřu s nimi smlouvu věčnou, že už jim nepřestanu prokazovat dobro. Do jejich srdcí dám bázeň přede mnou, aby ode mne neodstupovali.

Nová smlouva, kterou Ježíš stvrdil svou krví, je smlouvou o zachování. Nejde jen o zabezpečení jakýmsi automatickým způsobem, jde o zachování způsobem aktivním. Bůh je aktivní v životě každého křesťana. „**Vytrvalost ve víře je**

důkazem toho, že jsme se stali součástí Krista.“

Když se ptám lidí: „Jak víš, že budeš křesťanem, až se ráno vzbudíš?“ bývají touto otázkou trochu zaskočení. Odpovídají: „Asi proto, že to patří k životu.“ Ne, to nepatří automaticky k životu. Když se ráno probudíš, budeš stále křesťan, protože Bůh je věrný. Bůh vás probudí a vzbudí ve vás i svou víru.

Věrně nás uchrání

Zde jsou další dva verše, které vyzdvihují Boží věrnost:

A jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. (Fp 1,6)

Pavel používá taková slova, protože Boží věrnost souvisí s jeho povoláním a znovuzrozením.

V listu Judově je psáno:

Tomu pak, který má moc uchránit vás před pádem a postavit neposkvrněné a v radosti před tvář své slávy ... (Ju 24)

Na tento verš jsem kázal, když jsem v 67 letech ukončil svou pastorační službu. Zůstávám ohromen skutečností, že mě Bůh uchránil.

Uchránil mě. Nenechal mě padnout, aby nebylo zneváženo jeho jméno, aby nebyla zničena církev. Nechlubím se sám sebou, neohlížím se za léty služby ani nechci ukázat, „jak jsem dobrý chlapík“. Chválím Boha: „Jak úžasné! Jak úžasný je on! Mé chvály patří tomu, kdo mě zachoval a uchrání mě před pádem až do samého konce.“

Kotva naší jistoty

Zbývá nám ještě jedna důležitá otázka, kterou často slyším a jistě jste si ji kladli i vy: „Ale jak je to s lidmi, kteří jsou v církvi? Byli diákoný, vykonávali službu starších a vypadali, jako by byli spaseáni od studentských let. A teď, o několik let později, všechno odhodili. Někteří z nich v tomto stavu zemřou. Jak je to s nimi?“

Myslím, že si můžeme připomenout dva důležité verše, o nichž bychom měli dlouhodobě a opravdově přemýšlet. První je Jan 2,19:

Vyšli z nás, ale nebyli z nás. Kdyby byli z nás, byli by s námi zůstali. Ale nezůstali s námi, aby vyšlo najevo, že nepatří všichni k nám, kdo jsou s námi.

Slova „nebyli z nás“ v tomto verši vyjadřují skutečnost, že nebyli s námi znovuzrozeni a naroubováni do Krista. Vypadali, jako by byli, vyslovili několik správných vět „a zakusili ... moc budoucího věku“ (Žd 6,5). Ale nenarodili se z Boha.

Navíc 6. kapitola Židům bývá lidem kamenem úrazu, pokud jde o druhy duchovních zážitků, které člověk může mít, a přesto zůstat ztracen. Myslím si, že verš Židům 3,14 je nejdůležitějším veršem toho listu:

Vždyť máme účast na Kristu, jen když své počáteční předsevzetí zachováme pevně až do konce.

Autor neříká: „Pokud se pevně držíš své důvěry, získáš podíl na Kristu.“ Říká: „Víme, že máme podíl na Kristu – od začátku našeho života s Kristem, protože

vytrváme až do konce.“ To znamená, že vytrvalost ve víře je důkazem toho, že jsme se stali součástí Krista.

A když tato vytrvalost nevydrží, nikdy jsme neměli jistotu. Důležité je uvědomit si, že jistota tedy není automatická. Jde o jistotu zakořeněnou v naší důvěře v naprosto svrchovaného Boha, který dodržuje smlouvu. On dal svého Syna pro hříšníky, takže když k němu vzhlížíme, Duch Boží nám dosvědčuje, že jsme Boží děti (Ř 8,16).

John Piper 33 let působil jako pastor v „Bethlehem Baptist Church“, Minneapolis, Minnesota. V češtině zatím vyšlo „Touha po Bohu“, „50 důvodů proč Ježíš přišel zemřít“, „Dědictví svrchované radosti“, „Dobrá zpráva o veliké radosti“, „Konečně naživu“, „Koronavirus a Kristus“, „Nepromarni svou rakovinu“, „Nepromarni svůj život“ a „V čem je rozdíl“. www.desiringgod.org

OHLASY ČTENÁŘŮ

Dobrý den,

děkuji za nabídku Vašich knih. Dostala jsem knížku *Ze stínu smrti do světla života* jako přílohu svého časopisu *Zápas o duši*. Hned jsem ji přečetla a byla jsem velmi nadšená, jednak silným svědectvím, jednak srozumitelností knihy. Už dlouho jsem hledala pro rozdání hledajícím lidem něco takového. Dávám také knížky a brožury do knihobudky na našem vlakovém nádraží. Něco takového by se tam velmi hodilo. Mohu si u vás tuto knihu objednat?

Email čtenářky ze dne 20. 5. 2021

Milí čtenáři,

tuto knížku je možné objednat si poštou, telefonicky, emailem (kontakt na druhé straně obálky) nebo na stránkách Poutníkovy četby. Knihu rozesíláme zdarma, jen za cenu poštovního, a to v počtu 5 ks na jednu adresu. Kromě toho si můžete zdarma objednat několik dalších evangelizačních titulů:

- R. C. Sproul: *Myslím tedy věřím*
- Jan Amos Komenský:
Kratičká zpráva o morové nákaze
- Peter Jeffery: *Kudy vede cesta k Bohu*
- Kniha knih

Objednávejte a rozdávejte, kéž se naše země naplní evangeliem.

Vaše redakce.

PAVEL STEIGER

Svou slávu nikomu nedám

AUGUSTIN vs. PELAGIUS

REFORMACE vs.
ŘÍMSKÝ KATOLICISMUS

KALVINISMUS vs.
ARMINIANISMUS

Ve světě, který je naprosto zaplaven chápáním spasení jakožto spolupráce mezi Bohem a člověkem, může tato kniha, která vyzdvihuje spasení jako výlučný akt Boží surchované milosti, působit jako outsider, ba dokonce podivín. Přesto při jejím čtení srdce každého Božího dítěte bude plesat radostí z poznávání našeho velkého, mocného a milostivého Boha, zjeveného v jeho Synu, Ježíši Kristu. Kniha rovněž ukazuje, nakolik se současné křesťanství odklonilo od protestantské reformace 16. století. A protože každý, byť i malý posun zpět k reformovanému chápání spásy je v současném světě velmi žádoucí, měla by tato kniha být povinnou četbou pro každého křesťana.

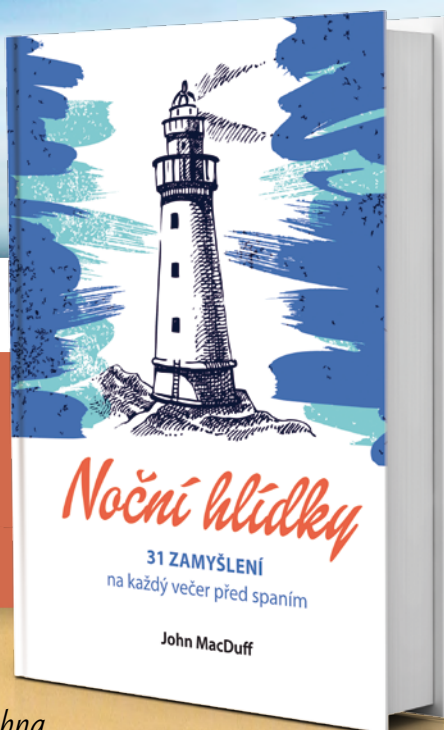

WWW.POUTNIKOVACETBA.CZ

Vazba: pevná
Počet stran: 132
Formát: 122 × 180 mm
Cena: 242 Kč

John
MacDuff

Noční hlídky

Kniha „Noční hlídky“ je jednou z nejlepších knih Johna MacDuffa, který vešel ve známost především jako vynikající autor knih podporujících zbožnost. Každá další přečtená kapitola způsobí ve čtenáři větší žízeň po Bohu. Kniha obsahuje 31 pozitivně laděných večerních čtení, které vám pomohou upokojit na sklonku dne svou mysl a soustředit se na dobrá zaslíbení našeho Pána. Kniha pro Vás jistě bude povzbuzením a snad ve vašem životě způsobí i změny k lepšímu.

VHODNÁ
TAKÉ JAKO
DÁREK.

WWW.POUTNIKOVACETBA.CZ